

Pla de Desenvolupament Econòmic Ciutat Vella 2016-2021

Ajuntament de
Barcelona

Districte de
Ciutat Vella

Barcelona
Activa

Benvolguts i benvolgudes,

Us presentem el Pla de Desenvolupament Econòmic de Ciutat Vella 2016-2021, el full de ruta per a la dinamització i transformació socioeconòmica del Districte en els propers cinc anys. Elaborat a partir de les propostes del Pla d'Actuació de Districte i en diàleg amb el teixit social, comercial i comunitari, aquest pla vol alinear recursos de l'Ajuntament, l'agència de desenvolupament econòmic de Barcelona (Barcelona Activa) i les entitats i agents econòmics del territori, per tal de dissenyar un horitzó en clau econòmica per al Districte, així com el camí per arribar-hi.

L'horitzó imaginat és un nou model econòmic per als nostres barris: un model d'economia plural, diversa i sòlida, tant en sectors d'activitat com en matèria de distribució de riquesa, que tingui com a raó de ser la satisfacció de les necessitats del veïnat dels nostres barris i de la nostra ciutat. Aquest nou model econòmic contribuirà, també, a evitar caure en els mateixos errors comesos per formes de fer depredadores que ens han abocat a les situacions de crisi i exclusió social patides en els darrers anys.

El context actual fa que construir aquest nou ecosistema econòmic no sigui una tasca fàcil. Tanmateix, com a Administració Pública hem de procurar, amb totes les eines i recursos al nostre abast, facilitar aquesta transició. Amb la col·laboració de la resta d'agents socials i la lògica de la coproducció i la governança compartida del territori, podem aconseguir uns barris que generin més i millor ocupació. Uns barris on puguin créixer i sostenir-se tant negocis de tota la vida com projectes innovadors: des dels comerços de proximitat fins a les iniciatives de l'economia social i solidària. Uns barris on el turisme sigui una activitat econòmica que garanteixi els drets de qui hi viu i qui hi treballa, i una font de riquesa compatible amb la vida quotidiana i amb la proximitat de la resta de sectors productius.

Us animem doncs a fer-vos vostre aquest Pla de Desenvolupament Econòmic, a participar en els seus espais de gestió i a contribuir, mitjançant la pràctica quotidiana del treball, el consum, l'emprenedoria o la implicació comunitària, en la construcció d'un model econòmic més just, sostenible i sòlid per als nostres barris.

Atentament,

Gerardo Pisarello Prados
Primer tinent d'alcaldia
de Treball, Economia
i Planificació Estratègica.
President de Barcelona Activa

Gala Pin Ferrando
Regidora del Districte
de Ciutat Vella

Índex

01. PRESENTACIÓ	5
01.1. Com entenem el desenvolupament local?	5
01.2. Context 2015 per al desenvolupament local	7
01.3. Com s'ha elaborat aquest Pla?	10
02. DIAGNOSI I VISIÓ	12
02.1. Diagnosi	12
02.2. Visió de futur	23
02.2.1. Dinàmiques que es volen revertir	23
02.2.2. Sectors o àmbits econòmics	25
03. LÍNIES ESTRATÈGIQUES I MESURES	28
03.1. Desenvolupament i economia de proximitat	28
03.2. Nou lideratge públic	34
03.3. Ocupació de qualitat	38
03.4. Turisme sostenible	43
03.5. Economia Cooperativa Social i Solidària	46
04. CRONOGRAMA	49
05. RECURSOS	56
06. GOVERNANÇA I AVALUACIÓ	57
06.1. Governança del Pla	57
06.2. Seguiment i avaluació	58

01. Presentació

01.1. COM ENTENEM EL DESENVOLUPAMENT LOCAL?¹

Aquest pla entén el desenvolupament econòmic local com el **conjunt d'accions, polítiques i estratègies que promouen activitat econòmica** orientada a **solucionar les necessitats de les persones** que habiten un territori, amb perspectiva de **distribució de riquesa, de gènere, intercultural i de sostenibilitat ambiental**. És un desenvolupament que aprofita els recursos propis de la zona per configurar un ecosistema econòmic plural que aculli diferents pràctiques econòmiques i estimuli diferents sectors d'activitat econòmica, mitjançant la **concertació de polítiques** i projectes entre l'Administració pública, el teixit comunitari, el sector social i el privat.

De manera més desglossada, és un desenvolupament que:

- Posa al **centre les necessitats de la població** i la millora de la seva qualitat de vida. No contempla únicament el creixement de la riquesa sinó que **es fixa en com la riquesa es distribueix** i beneficia al conjunt de la societat. És part d'una **economia** plural al servei de la ciutadania que promou **condicions de treball justes**, en un **entorn saludable** i té en compte la protecció ambiental i la **cohesió social**.
- **Considera el territori de forma integral**, amb especial atenció a com generar dinàmiques virtuoses entre els diferents àmbits de la promoció econòmica: formació, ocupació, empresa i emprenedoria convencionals i la mirada de l'economia social i solidària i l'economia de les cures.
- Contempla allò local com l'oportunitat d'impulsar **estratègies concertades de dinamització econòmica entre els diferents agents del territori -públics, privats i comunitaris-**, amb clar lideratge públic que facilita, acompanya, promou o es vincula al desitjable **lideratge comunitari**. Promou també activament el treball transversal i cooperatiu entre les diferents administracions implicades i entre les diferents àrees de l'Ajuntament, buscant la màxima alineació i coherència entre les actuacions que es duen a terme per tal que siguin més eficaces.
- **Estimula el sector privat per aconseguir un major retorn social i ambiental** per a tots i totes, alhora que **impulsa el sector de l'economia cooperativa, social i solidària** perquè es basa en relacions més justes i democràtiques i pel seu alt valor de sostenibilitat i resiliència, que resisteix millor els embats de la crisi, entre altres característiques.
- Té una **mirada de gènere**, en tant que atén a les necessitats específiques de les dones, posa èmfasi en millorar les seves condicions de vida -tenint en compte que pateixen una major taxa d'atur, nivells majors de precarietat en el treball i de pobresa, i reben menors salaris i pensions-, i alhora pretén dignificar i donar valor a aquelles feines tradicionalment feminitzades, desvaloritzades i poc qualificades però que tanmateix són imprescindibles pel benestar i la vida, com ara la neteja o la cura de les persones.

¹ Al llarg de tot el document, la forma que emprarem més sovint serà "desenvolupament econòmic de Ciutat Vella", si bé l'entendem igual que altres possibilitats com "desenvolupament local" o "desenvolupament local de proximitat" o, tal i com recull el PAD, "desenvolupament i economia de proximitat". Totes aquestes formes al·ludeixen a una mateixa idea definida en aquest apartat.

- Té una **mirada intercultural** en les seves diagnosi i intervencions, i creu, per tant, en les polítiques efectives de foment d'igualtat de drets, deures i oportunitats que combatin situacions d'exclusió i discriminació per procedència o diferències culturals.
- Aborda el repte de la **sostenibilitat ambiental** en l'activitat econòmica i, per tant, inclou aquest vector en el conjunt de polítiques i actuacions que dissenya. Aquestes tenen en compte l'entorn com un tot que cal protegir i cuidar, mitjançant un ús dels recursos que tendeixi al residu zero i al mínim impacte ambiental.

Aquest tipus de desenvolupament local té el seu origen en les noves **línies estratègiques de Barcelona Activa**, que situen la **proximitat i la territorialització** com a criteris generals d'actuació. Un nou model de dinamització econòmica que es tradueix en serveis i accions als territoris -més a prop de veïns i veïnes-, que arribin a més sectors socials i que siguin dissenyats en coproducció amb els districtes i els actors del territori. Els Plans de Desenvolupament Econòmic de Districte, com és el cas del de Ciutat Vella, són un exemple d'aquesta forma de fer desenvolupament local.

CIUTAT VELLA

01.2. CONTEXT 2015 PER AL DESENVOLUPAMENT LOCAL

Antecedents

Ciutat Vella ha experimentat un intens procés de transformació i revitalització urbana des de principis dels anys vuitanta. Un procés que va començar amb els Plans Especials de Reforma Interior del Casc Antic i la Barceloneta (1979-1986) i la posterior declaració de tot el Districte com a Àrea de Rehabilitació Integral (1986) i que s'ha allargat fins avui, a partir d'un degoteig de plans de reforma en cadascun dels seus barris.

Més enllà de la dimensió purament urbanística, en els últims anys han tingut lloc programes orientats a regular àmbits del desenvolupament social i econòmic del territori, així com polítiques públiques d'intervenció focalitzades i de caràcter integral per incrementar la qualitat de vida dels habitants del territori. En aquest sentit destaquen dos tipus de programes: el Pla d'Usos i la Llei de Barris.

Pla d'Usos de Ciutat Vella

El conegut com a Pla d'Usos de Ciutat Vella (formalment: Pla especial d'establiments de concurrència pública i altres activitats de Ciutat Vella) és una eina urbanística que s'utilitza per regular la implantació de determinades activitats al territori i ordenar els establiments de pública concurrència (bars, restaurants, teatres, locals musicals, cinemes, etc.), per tal garantir la mixtura d'usos i defensar la vida veïnal al Districte. El primer Pla d'Usos es va aprovar l'any 1991, tot i les posteriors modificacions (1995, 2000 i 2005) no és fins al 2010 que es proposa dividir el Districte en diverses zones: unes de més denses (on la nova implantació d'activitats és més restrictiva), unes zones intermèdies i unes zones permissives (on és més fàcil ubicar una activitat).

L'any 2013 es va realitzar una modificació del Pla, que rebaixava les restriccions al sector turístic en permetre la ubicació de més hotels al Districte. Tot i que es continuava amb la voluntat d'equilibri entre la creixent activitat econòmica del Districte i la qualitat de vida de les seves veïnes, es va definir una nova zonificació ampliada i es van prioritzar nous objectius com l'arribada d'inversions i la renovació d'establiments, permetent l'augment del nombre d'equipaments turístics hotelers. La manca de control exhaustiu sobre les altes i baixes d'establiments obliga a invertir esforços per tal de garantir l'equilibri comercial.

Aquesta és la normativa vigent en l'actualitat (juny 2016) i té un gran impacte en el desenvolupament econòmic del Districte. Cal sumar-hi el Pla d'Usos propi per a la Rambla, elaborat a finals de 2014 atenent a la seva condició de zona singular (*Pla Especial d'Ordenació de la Rambla*).

Llei de Barris

Ciutat Vella ha comptat amb projectes d'intervenció integral en tres convocatòries de la Llei de Barris (*Llei de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial*) en les zones de Santa Caterina i de Sant Pere (2004-2008), la Barceloneta (2008-2012) i Raval Sud (2010-2018). Aquesta Llei va dotar les administracions catalanes d'instruments d'intervenció en la millora dels territoris que, per les seves condicions, requerien d'atenció especial per part dels poders públics. La Llei de Barris, en l'actualitat vigent a Raval Sud fins a 2018, és una política de rehabilitació urbana focalitzada en territoris vulnerables i que busca realitzar una forta inversió pública com a palanca de transformació. Les fonts de finançament són aportades entre la Generalitat i els governs locals, essent la mitjana aproximada d'uns 10 milions d'euros per convocatòria.

Davant les precedents polítiques puntuals i sectorials, la Llei de Barris té una voluntat d'integralitat i d'intervenció de manera simultània en diferents àmbits (social, físic/urbanístic, econòmic, ambiental) a partir del tractament multidimensional dels problemes que afecten els barris. Alhora, destaca per la voluntat de treball conjunt per part de multiplicitat d'actors del territori sota un objectiu comú: millorar un barri, produint-se certa transversalitat horitzontal (treballant conjuntament àrees com serveis socials, urbanisme i promoció econòmica) i transversalitat vertical (participació del teixit associatiu i del veïnat, associat o a títol individual). En el cas de la Llei de Barris del Raval Sud, el context de crisi econòmica global va endarrerir l'arribada de les inversions per la realització dels 36 projectes acordats de millora social i urbanística, motiu pel qual aquesta política s'ha desenvolupat en vuit anys i no en els quatre establerts en un principi i continua essent operativa en l'actualitat. En el context actual, la Llei de Barris del Raval Sud s'integrarà en el projecte de Pla de Barris engegat aquest mandat.

Marc actual

PAM/PAD

El marc actual ve definit primerament pel Programa d'Actuació Municipal (PAM) i el Programa d'Actuació del Districte (PAD) de Ciutat Vella, instruments de planificació encara pendents d'aprovació on es recullen les línies prioritàries, els objectius i les actuacions que el govern municipal es compromet a desenvolupar durant el mandat. Aquests documents essencials s'han elaborat de forma participativa a partir d'un procés enfocat a debatre i construir col·lectivament les actuacions i prioritats de l'acció de govern amb la ciutadania i donant especial protagonisme als barris i a la participació presencial i digital dels veïns i veïnes.

Les prioritats d'actuació en l'àmbit socioeconòmic d'aquests fulls de ruta, tant a escala de ciutat com de Ciutat Vella, destaquen la voluntat d'impulsar l'economia cooperativa, social i solidària, l'aposta per diversificar el model productiu, l'impuls de l'ocupació de qualitat i el foment d'una economia de proximitat més arrelada i capaç d'aprofitar les potencialitats existents en el territori.

Pla de barris contra les desigualtats

El *Pla de barris contra les desigualtats* és una de les principals mesures del govern municipal en clau social. Preveu invertir fins a 150 milions d'euros en 10 plans de barris a zones especialment sacsejades per la crisi, amb l'objectiu principal de reduir les desigualtats. Es marca reptes com recuperar l'activitat econòmica, fer front a dèficits urbanístics o "apoderar els veïns", a partir d'actuacions "coproduïdes" entre el teixit veïnal de la zona i el consistori en el seu conjunt.

Tot i que en aquesta ocasió els recursos provenen en gran part del pressupost municipal, el *Pla de barris contra les desigualtats* recupera a grans trets els eixos principals de l'anterior Llei de Barris (Llei 2/2004), posant en aquest cas especial èmfasi en la dinamització econòmica i els programes socials (educació, convivència i salut).

Els barris objecte d'aquest programa s'han determinat analitzant variables com el nivell de renda mitjana, els indicadors socioeconòmics, educatius i socio-sanitaris, però també punts com els dèficits urbanístics o l'estat del parc d'habitatge. Estan repartits entre els districtes de Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí, Horta-Guinardó, Sants-Montjuïc i Ciutat Vella. En aquest darrer cas, al llarg de 2016 s'hi determinarà l'estratègia i característiques d'intervenció.

Pla Estratègic de Turisme 2016-2020

D'altra banda, el *Pla Estratègic de Turisme 2016-2020* obre un nou procés de planificació, reflexió i coneixement compartit sobre l'activitat turística a la ciutat i els seus efectes, a través de l'anàlisi de la conjuntura actual i els escenaris de futur.

El resultat d'aquest procés permetrà definir el conjunt d'iniciatives i actuacions municipals que han de permetre actualitzar el compromís amb la responsabilitat i la sostenibilitat de la destinació, així com també gestionar l'activitat turística i els seus efectes sobre la ciutat satisfent, alhora, els visitants i els seus propis ciutadans.

Està previst que l'aprovació del *Pla Estratègic de Turisme 2016-2020* sigui a principis de 2017.

Pla d'Impuls del Consum Responsable

Cada vegada més comerços i ciutadans s'interessen pel consum responsable com una aposta per una altra economia i la sostenibilitat. El consum responsable ens apropa a productes locals i/o ecològics, comerç just, circuits curts de comercialització, reparació i reutilització, xarxes col·laboratives, reducció d'envasos... i sobretot a un consum que parteix de la consciència com a instrument de resolució eficaç de necessitats reals i que alhora pot contribuir a reduir desigualtats i incrementar la sostenibilitat. El *Pla d'Impuls del Consum Responsable* de l'Ajuntament de Barcelona té l'objectiu de potenciar canvis en el consum tant de la pròpia institució com de les persones que habiten la ciutat.

Està previst que l'aprovació del *Pla d'Impuls del Consum Responsable* sigui a la tardor de 2016.

01.3. COM S'HA ELABORAT AQUEST PLA?

El Pla de Desenvolupament Econòmic de Ciutat Vella recull propostes del veïnat en clau socioeconòmica, així com del teixit comunitari, social i empresarial dels nostres barris, de la mateixa manera que beu de diagnòstics i experiències prèvies del territori (polítiques públiques i programes anteriors pels quals cal apostar, en determinades ocasions fent algun replantejament, actualització o impuls especial) i imagina noves solucions d'acord al programa del nou mandat de govern.

Les línies estratègiques i mesures que conté aquest pla són fruit de diversos documents i espais de deliberació.

Grup Impulsor del Pla de Desenvolupament Econòmic de Ciutat Vella

Per elaborar el Pla de Desenvolupament Econòmic de Ciutat Vella es va constituir un Grup Impulsor, integrat per personal tècnic de Districte i per l'equip de Barcelona Activa a Ciutat Vella, així com conselleres de Districte. Aquest grup s'ha anat reunint quinzenalment des d'inicis del mes d'abril del 2016.

Pla d'Actuació de Districte (PAD) i Pla d'Actuació Municipal (PAM)

El punt de partida de les línies i mesures van ser les propostes sorgides del procés participatiu del PAD/PAM, el document que marca les línies estratègiques de mandat municipal i de Districte. A Ciutat Vella es van celebrar 31 cites presencials dins aquest procés i hi van participar 1.200 persones. D'altra banda, 110 persones del Districte van realitzar aportacions via web. En el marc del procés participatiu, es van dur a terme cites específiques amb els actors comercials, o el sector turístic i el comunitari. Es van processar segons les aportacions de més consens a Ciutat Vella i es van revisar les actes de les sessions realitzades al Districte.

Estratègia de desenvolupament local de Barcelona Activa

Els continguts derivats del PAD/PAM es van creuar amb la nova estratègia de desenvolupament local de Barcelona Activa, així com amb l'expertesa dels 30 anys dissenyant i executant programes de foment de l'ocupació, l'emprenedoria, l'empresa i l'activitat econòmica en general, en clau ciutat i també en clau de barris.

Resultant d'aquestes dues primeres fonts es va elaborar un primer esborrany de discussió.

Sessions de treball del Pla de Desenvolupament Econòmic de Ciutat Vella

Com a complement dels espais de debat del PAD/PAM, però ja en el marc de l'elaboració del Pla de Desenvolupament Econòmic de Ciutat Vella, es van celebrar sessions de treball amb diversos agents implicats en el desenvolupament local. En aquestes trobades, es partia de l'esborrany esmentat, el qual s'havia enviat prèviament a les persones assistents, i es comentaven les diferents línies i mesures.

En concret es van realitzar les següents sessions:

- 1 taula de tècnics i tècniques municipals de Districte: hi van participar els tècnics i tècniques de la Direcció de Serveis a les Persones i una representant de Foment de Ciutat, així com el director de Serveis Socials de Ciutat Vella i la directora de l'Oficina de Treball de la Generalitat de Gòtic, a més de l'equip de Barcelona Activa a Ciutat Vella.
- 4 sessions a barris (una per a cada barri de Ciutat Vella: el Raval, el Gòtic, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera i la Barceloneta), amb agents socials relacionats amb el desenvolupament econòmic: associacions de comerciants, entitats de segon grau dedicades a la dinamització econòmica i comunitària i xarxes laborals, principalment.
- 1 sessió sobre turisme i dinamització econòmica d'àmbit de Districte, on van ser convidats a participar tots els agents convocats a les sessions de barri més entitats del sector i representants dels operadors turístics i d'oci i restauració, com ara gremis.
- 2 sessions amb directors, directores i tècnics i tècniques de les diferents àrees de treball de Barcelona Activa: Ocupació, Empresa, Emprenedoria, Turisme i Altres Economies. També vam comptar amb la presència de tècniques del Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària, així com de la Direcció General de Comerç.

A més d'aquests espais de participació, s'han realitzat 10 entrevistes puntuals amb persones de referència dins de Barcelona Activa, el Districte i la Direcció General de Comerç.

En total, al voltant de 85 persones han participat en aquests espais específics d'elaboració del Pla de Desenvolupament Econòmic de Ciutat Vella.

A cada sessió i entrevista, es van recollir aportacions i reflexions i es van valorar per ser introduïdes en el Pla. A l'hora de fixar resultats numèrics, es van tenir en compte els indicadors i resultats que utilitzen els programes de formació, ocupació i acompanyament a l'empresa i l'emprenedoria de Barcelona Activa, inferint dades en relació amb Ciutat Vella i contrastant amb els directors i directores dels diferents serveis i programes la viabilitat dels nous indicadors, d'acord als recursos que es preveuen per als propers cinc anys.

02. Diagnosi i visió

02.1. DIAGNOSI

El Districte de Ciutat Vella comprèn els barris del Raval, el Gòtic, la Barceloneta i de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera. És el centre històric de la ciutat de Barcelona, territori en ebullició cultural i econòmica, i espai d'acollida de nou veïnat i de població visitant, i presenta les següents dades socioeconòmiques:

Indicadors Socioeconòmics de la població de Ciutat Vella 2015

	Ciutat Vella	Barcelona
Indicadors Demogràfics		
Població	100.227	1.609.550
% Increment interanual població	-2,0 %	-0,2 %
Densitat neta de població (hab/ha) (2015)	775	619
Homes (%)	52,6 %	47,4 %
Dones (%) (juny 2015)	47,4 %	52,6 %
Esperança de vida (Homes / Dones, 2013)	77,2 / 84,9 anys	80 / 86,4 anys
% Població jove (16-24 anys)	8,7 %	8,0 %
% Població 16-64 anys	74,2 %	65,0 %
% Població sense estudis o estudis primaris	32,3 %	24,7 %
% Població amb educació universitària	28,3 %	29,4 %
% Població estrangera sobre el total	42,6 %	16,3 %
% Principal país d'origen de població estrangera al districte	15,6 % (Pakistan)	7,6 % (Itàlia)
Indicadors Socioeconòmics		
Índex Renda Familiar Disponible (2014)	79,7	100,0
Variació IRFD 2014/13	+2,5	0,0
Total persones aturades (Maig 2016)	7.155	82.569
Pes atur registrat (població 16-64 anys) en % (Maig 2016)	9,6 %	7,9 %
% Variació interanual de l'atur registrat (Maig 2016)	-10,9 %	-11,8 %
% Aturats llarga durada s/ Total atur registrat (Maig 2016)	40,0 %	42,2 %
% Persones ateses pels serveis socials municipals respecte a població total	8,5 %	4,6 %

Font: Elaboració del Departament d'Estudis d'Ocupació, Empresa i Turisme en base a dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Demografia

Segons dades de 2015, a Ciutat Vella hi viuen 100.227 habitants, una població que ha disminuït un 2 % entre juny de 2014 i 2015, en contrast amb la tònica d'estabilitat dels residents al conjunt de la ciutat (-0,2 %). De forma acumulada, des de 2006, el districte ha perdut un 11,4 % de veïnat. Amb tot, la població de Ciutat Vella representa el 6,2 % de la població de Barcelona.

Amb una superfície de 436,8 hectàrees, la densitat poblacional a Ciutat Vella (775 habitants per hectàrea) és un 25 % superior a la mitjana de Barcelona (619 hab/ha). A aquesta densitat poblacional, calculada sobre el veïnat empadronat, cal afegir l'altíssim nombre de visitants que rep dia a dia Ciutat Vella.

Seguint amb dades de 2015, un 42,6 % de la població del districte és d'origen estranger –valor 2,6 vegades superior, un 25 % major, al promig de la ciutat (16,3 %)-. Es tracta del primer districte pel que fa al pes dels residents d'origen estranger.

L'esperança de vida a Ciutat Vella és de 80,9 anys, un valor 2,5 anys inferior a la mitjana de Barcelona, segons dades de 2013. Tots els barris de Ciutat Vella queden per sota de la mitjana de Barcelona en aquest indicador, essent el barri de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera el que més s'hi acostava -amb 82,4 anys-, mentre que el Raval obté el registre més baix del districte (80,3 anys), el que comparativament implica una diferència de 6 anys menys en l'esperança de vida en relació amb la de Pedralbes, la més alta de la ciutat. L'esperança de vida dels homes és significativament menor, sent aquesta bretxa especialment significativa al Raval i a la Barceloneta, de més de 8 anys de diferència amb els barris de la ciutat que presenten una esperança de vida més alta.

Esperança de vida als barris de Ciutat Vella (anys) 2013

	Total	Homes	Dones
El Raval	80,3	76,2	84,9
El Gòtic	81,3	80,9	83,4
La Barceloneta	80,4	76,0	84,8
Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera	82,4	78,8	85,5
Ciutat Vella	80,9	77,2	84,9
Barcelona	83,4	80,0	86,4

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona.

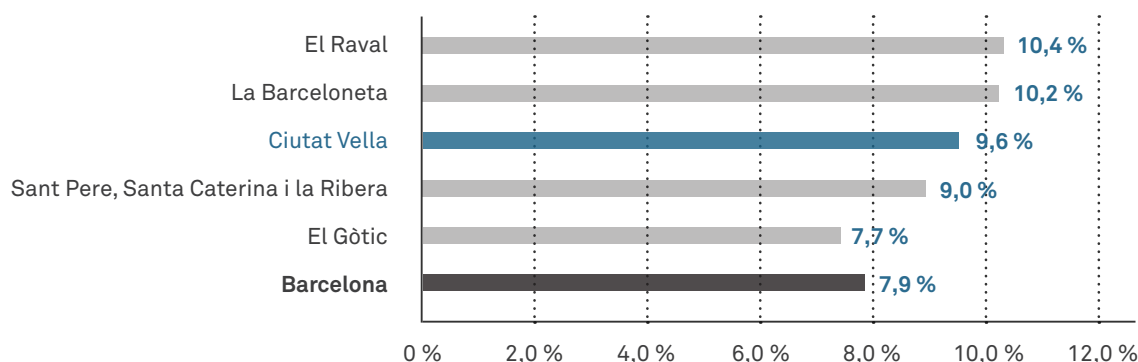
Mercat de treball

El pes de la població en edat de treballar (74,2% del total) està 9,2 punts per sobre del de la ciutat, mentre que el dels joves (8,7%) és 0,7 punts superior.

Un 32,3% de la població del districte no té estudis o té estudis primaris -dada 7,6 punts superior a la mitjana barcelonina-, mentre que en canvi la població amb estudis universitaris representa més d'una quarta part (el 28,3%) del Districte, molt proper a la mitjana de la ciutat (29,4%), amb diferències significatives en el si del Districte, amb un 18,9% al Raval i un 34,4% al Gòtic.

Les 7.155 persones registrades com aturades a Ciutat Vella el maig de 2016 representen el 8,7% d'aquest col·lectiu a Barcelona. Respecte a maig de 2015, el nombre d'aturats disminueix un 10,9%, el descens percentual més moderat dels deu districtes de Barcelona. El 9,6% de la població en edat de treballar de Ciutat Vella està en situació d'atur el març de 2016, un valor que se situa 1,7 punts percentuals per sobre de la mitjana de la ciutat (7,9%).

Pes atur registrat s/població 16-64 anys (%). Ciutat Vella, maig 2016

Font: Departament d'Estudis d'Ocupació, Empresa i Turisme de l'Ajuntament de Barcelona en base a dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

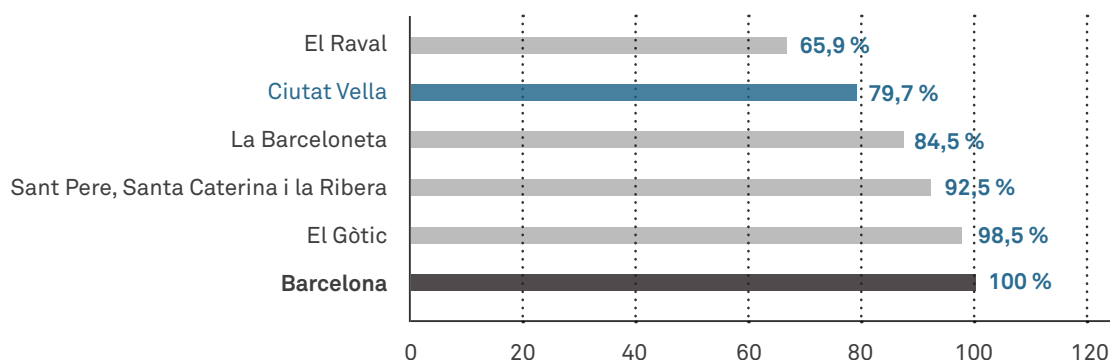
A tots els barris del districte l'atur registrat és superior al de la mitjana de Barcelona, essent el Raval i la Barceloneta els barris on aquest és més alt.

Renda familiar

Històricament Ciutat Vella ha estat un dels districtes de rendes baixes de la ciutat. L'any 2000, de fet, era el que comptava amb la menor Renda Familiar Disponible (RFD), si bé els darrers anys han estat de millora progressiva: és l'únic districte que ha millorat any rere any el seu nivell relatiu de renda a partir de 2008 -amb un augment acumulat de 8,6 punts²-. Tanmateix, un dels principals factors explicatius d'aquesta millora ha estat l'arribada de població amb major poder adquisitiu en els darrers anys, més que no pas la pujada homogènia de les rendes dels veïns i veïnes.

Malgrat aquesta evolució, la Renda Familiar Disponible de Ciutat Vella l'any 2014 segueix sent només un 79,7% de la renda de la ciutat, situant-se en un nivell mitjà-baix entre els districtes. Tots els barris de Ciutat Vella registren una Renda Familiar Disponible per habitant inferior a la mitjana, si bé el Gòtic i Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera s'hi acosten molt, mentre el Raval queda força enrere.

Renda familiar disponible per habitant a Ciutat Vella (ÍndexBcn=100) 2014

Font: Departament d'Estudis d'Ocupació, Empresa i Turisme de l'Ajuntament de Barcelona en base a dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

L'any 2015 els Serveis Socials de l'Ajuntament han atès 8.503 persones a Ciutat Vella. Aquesta xifra representa un 8,5% de la població total del Districte, mentre que a Barcelona la població atesa per Serveis Socials representa el 4,6% del total de residents.

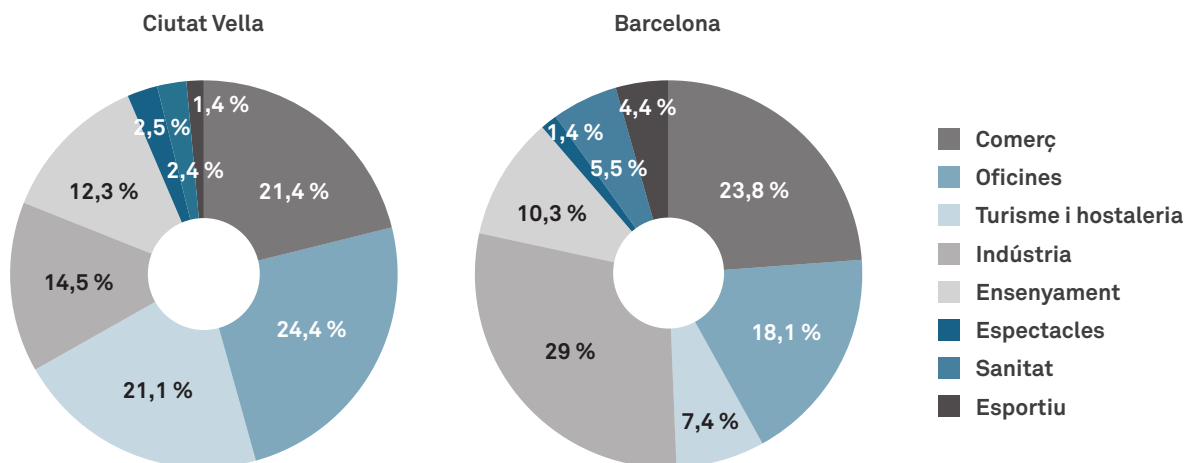
² Nota: en la comparació de diferents anys cal tenir present els canvis en les fonts d'informació estadística que s'utilitzen en l'elaboració de l'índex.

Indicadors d'activitat econòmica de Ciutat Vella 2015

Les característiques pròpies de Ciutat Vella li atorguen un perfil singular i únic dins l'estructura econòmica de la ciutat, amb una clara especialització en activitats culturals, d'oci, comercials i d'hoteleria i restauració.

El 38,8% de la superfície cadastral del Districte està destinada a l'activitat econòmica, el que supera en 8,2 punts percentuals la mitjana de Barcelona. Per activitats, destaquen les oficines, amb gairebé la quarta part (24,4%) de l'espai productiu del Districte, seguides del comerç, i el turisme i hostaleria, que representen cadascun una cinquena part del mateix (21,4 i 21,1 % del total, respectivament). Comparativament, el pes de les oficines és superior a la mitjana de la ciutat (en 6,3 punts), mentre que la superfície destinada al comerç és 2,4 punts inferior –degut a que la potent activitat comercial està molt centrada en establiments de petita dimensió– i la de la indústria és 14,5 punts percentuals inferior.

Superfície locals cadastrals d'activitat econòmica

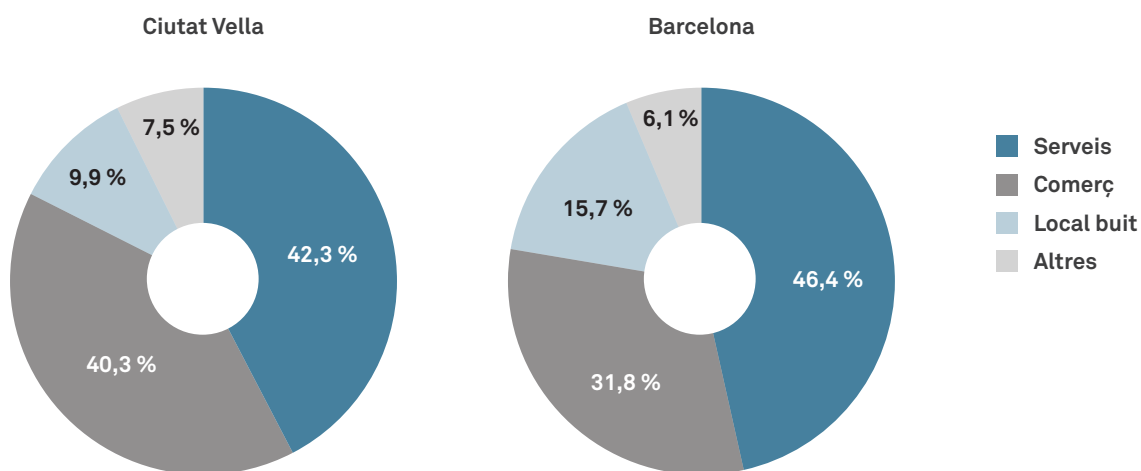

Font: Departament d'Estudis d'Ocupació, Empresa i Turisme de l'Ajuntament de Barcelona en base a dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Indicadors d'activitat econòmica de Ciutat Vella 2015

L'any 2014, els serveis³ són l'activitat econòmica més present als locals de planta baixa de Ciutat Vella (42,3 % del total), mentre que el comerç suposa el 40,3 % del total i els locals buits representen gairebé el 10 %.

Establiments en planta baixa. 2014

Font: Departament d'Estudis d'Ocupació, Empresa i Turisme de l'Ajuntament de Barcelona en base a dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

En comparació amb Barcelona, destaquen el fort pes del comerç al districte –superior en 8,5 punts percentuals a la mitjana de la ciutat- i el menor pes dels locals buits -inferior en 5,8 punts percentuals-, per la forta atractivitat que representa la localització central del Districte.

Quant als establiments en planta baixa per barris, destaca el pes predominant del comerç al Gòtic i a Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, mentre que al Raval i a la Barceloneta predominen els serveis, tal com succeeix al conjunt de Ciutat Vella i encara més clarament al conjunt de Barcelona.

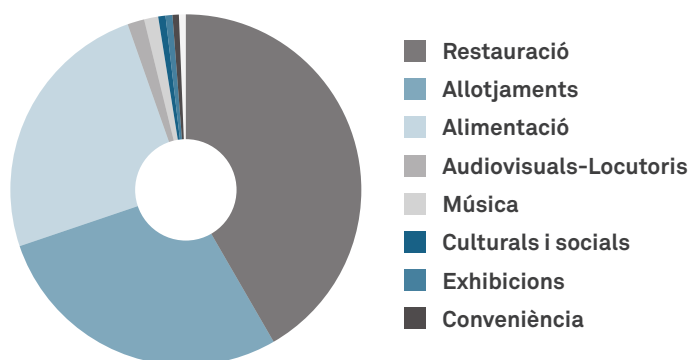
³ Inclouent-hi l'hoteleria i la restauració.

Llicències d'activitat de concurrència pública

A Ciutat Vella hi ha atorgades actualment 3.035 llicències d'activitat econòmica de concurrència pública. La majoria de les quals (1.259) són relatives a activitats de restauració, seguides pels allotjaments (852, de les quals 604 llicències són d'Habitatges d'Ús Turístic) i les activitats relatives a la venda de productes i béns alimentaris (768). Veiem doncs, una forta especialització en restauració, turisme i oci.

Número de llicències. 2016

Típus d'activitat	Núm. llicències
Restauració	1.259
Allotjaments (hotels, pensions i habitatges d'ús turístic)	852
Alimentació	768
Audiovisuals-Locutoris	48
Música	38
Culturals i socials	21
Exhibicions	20
Conveniència	16
Jocs i atraccions	9
Esportives	4

Turisme i hoteleria

Per la seva centralitat, oferta d'activitats i atractius patrimonials i urbans, Ciutat Vella concentra bona part de l'activitat turística a la ciutat. El Districte disposa d'una elevada oferta hotelera: amb 125 establiments i 17.678 places hoteleres, absorbeix la tercera part (31,7%) dels hotels i més de la quarta part (26,9%) de les places d'hotel de la ciutat.

L'oferta total de places turístiques al Districte és de 24.563 – incloent-hi els hotels, hostals, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergos de joventut-, el que representa el 20% de l'oferta de Barcelona.

Turisme	Oferta total de places turístiques*	% sobre el Districte
El Raval	9.895	40,3 %
El Barri Gòtic	8.691	35,4 %
La Barceloneta	2.951	12,0 %
Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera	3.026	12,3 %

* Inclou hotels, hostals, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: Elaboració del Departament d'Estudis d'Ocupació, Empresa i Turisme de l'Ajuntament de Barcelona.

Pel que fa a la distribució de l'oferta turística per barris, el Raval –amb 9.895 places- encapçala la concentració de places i absorbeix dues cinquenes parts de la del districte (el 40,3 %), seguit del Gòtic, amb prop de 8.700 places i més d'una tercera part del total (35,4 %), mentre que a Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera se'n compten més de 3.000 i a la Barceloneta 2.950 que representen el 12,3 % i el 12 % del total, respectivament.

Economia social i solidària

Ciutat Vella concentra l'11 % de les iniciatives d'economia social i solidària de Barcelona i mostra una àmplia diversitat d'entitats i actuacions, amb una presència destacada de cooperatives d'habitatge i d'empreses d'inserció social, que absorbeixen el 42 % i el 30 % del total de la ciutat, respectivament. Compta amb 76 societats cooperatives i 61 societats laborals localitzades, 6 iniciatives de grups de consum, 3 mercats d'intercanvi i 3 horts comunitaris, a més de 2 bancs del temps i 2 espais de gestió comunitària, 4 mutualitats i una entitat de finances ètiques. Aquesta diversitat de projectes mostra les grans possibilitats de desenvolupament d'un mercat social i d'iniciatives d'alternativa econòmica.

Iniciatives de l'Economia Social i Solidària	Ciutat Vella	% Barcelona
CETs	3	6,3 %
Empreses d'inserció	6	30,0 %
Cooperatives d'habitatge	13	41,9 %
Cooperatives d'ensenyament	1	5,3 %
Finances ètiques	1	14,0 %
Horts comunitaris	3	15,0 %
Grups de consum	6	10,2 %
Mercats d'intercanvi	3	23,1 %
Bancs del Temps	2	10,0 %
Gestió comunitària	2	9,5 %
Mutualitats	4	23,5 %
Cooperatives de consum	1	3,2 %
Societats cooperatives	76	8,8 %
Societats laborals	61	5,1 %

Font: L'Economia Social i Solidària a Barcelona. Ajuntament de Barcelona, 2015.

A més, hi destaca la concentració del Tercer Sector Social –entitats de diferents formes jurídiques que tenen l'objectiu d'afrontar problemàtiques socials lligades a col·lectius vulnerables- que, amb 336 organitzacions el 2013, suposa el 14% del de la ciutat, de manera que és el districte amb major nombre d'entitats d'aquest tipus juntament amb l'Eixample.

Pel que fa al nombre total d'associacions, el fitxer d'entitats de la ciutat en compatibilitza 973 a tot Ciutat Vella, on sobresurten les culturals amb 322 entitats -i la tercera part (33,1%) del total-, seguides de les destinades a educació i formació -74 entitats i el 7,6% del total-. D'altra banda, les associacions culturals i els gremis i altres entitats professionals de Ciutat Vella representen més de la cinquena part (el 21%) d'aquest tipus d'entitats a Barcelona.

Distribució de les associacions per barris de Ciutat Vella 2015

Associacionisme	El Raval	El Gòtic	La Barceloneta	Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera	Ciutat Vella
Total associacions	343	297	84	249	973
% s/total Districte	35,3 %	30,5 %	8,6 %	25,6 %	
Educació i Formació	28	20	8	18	74
Economia Social	7	2	0	4	13
Gremis i professionals	22	17	2	13	54
Culturals	112	87	33	90	322
Veïnals	10	12	9	6	37

Font: Governobert. Fitxer d'entitats Ajuntament de Barcelona.

En la distribució per barris, el Raval -amb 343 associacions- concentra més de la tercera part del total d'associacions del districte (35,3%), seguit del Gòtic (amb el 30,5%), Sant Pere Santa Caterina i la Ribera (25,6%) i la Barceloneta (8,6%).

Indicadors Socioeconòmics, Ciutat Vella 2015

	El Raval	El Gòtic	La Barceloneta	Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera	Ciutat Vella	Barcelona
Demogràfics (1)						
Població (1)	47.617	15.269	15.036	22.305	100.227	1.609.550
% Població sobre el total del Districte	47,5 %	15,2 %	15,0 %	22,3 %	-	-
% Increment interanual població	-1,76 %	-4,03 %	-0,96 %	-1,63 %	-2,01 %	-0,2 %
Densitat neta de població (hab/ha)(2015)	949	454	1.149	695	775	619
Homes (%)	54,9 %	52,1 %	49,8 %	50,0 %	52,6 %	47,4 %
Dones (%)	45,1 %	47,9 %	50,2 %	50,0 %	47,4 %	52,6 %
Esperança de vida (H/D, 2013)	76,2/84,9 anys	80,9/83,4 anys	76,0/84,8 anys	78,8/85,5 anys	77,2/84,9 anys	80/86,4 anys
% Població jove (16-24 anys)	9,5 %	8,4 %	7,9 %	7,9 %	8,7 %	8,0 %
% Població 16-64 anys	74,3 %	76,4 %	71,1 %	74,5 %	74,2 %	65,0 %
% Població sense estudis+estudis primaris	34,2 %	20,5 %	29,0 %	22,0 %	32,3 %	24,7 %
% Població amb educació universitària	18,9 %	34,4 %	22,6 %	33,5 %	28,3 %	29,4 %
% Població estrangera sobre el total	48,1 %	41,7 %	31,3 %	38,9 %	42,6 %	16,3 %
% Principal grup de població estrangera sobre total població estrangera	22,6% (Pakistan)	14,5% (Itàlia)	16,4% (Itàlia)	15,1% (Itàlia)	15,6% (Pakistan)	9,6% (Itàlia)
Socioeconòmics						
Índex Renda Familiar Disponible (2014)	65,9	98,5	84,5	92,5	79,7	100
Variació IRFD 2014/13	+5,6	-5,1	+2,4	+1,3	+2,5 %	-
Total persones aturades (Maig 2016)	3.630	919	1.092	1.514	7.155	82.569
% d'aturats sobre el Districte (Maig 2016)	50,7 %	12,8 %	15,3 %	21,2 %	-	-
Pes atur registrat (població 16-64 anys) en % (Maig 2016)	10,4 %	7,7 %	10,2 %	9,1 %	9,6 %	7,9 %
Pes atur registrat (població 16-64 anys) en % (Maig 2015)	11,7 %	9,0 %	11,2 %	9,9 %	10,8 %	9,0 %
Variació del pes de l'atur (p.p.)	-1,3 %	-1,3 %	-1,0 %	-0,8 %	-1,2 %	-1,1 %
Total persones aturades Maig 2015	4.110	1.067	1.194	1.655	8.026	93.617
% Variació interanual de l'atur (Maig 2016)	-11,7 %	-13,9 %	-8,5 %	-8,5 %	-10,9 %	-11,8 %
% Aturats llarga durada sobre total aturats (Maig 2016)	38,5 %	39,5 %	45,4 %	42,2 %	40,0 %	42,2 %
% Persones ateses pels serveis socials municipals respecte població total	9,3 %	7,8 %	9,0 %	7,6 %	8,5 %	4,6 %

(1) Padró Municipal d'Habitants 30.06.2015

Font: Elaboració del Departament d'Ocupació, Empresa i Turisme en base a dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Indicadors Activitat Econòmica, Ciutat Vella 2015

	El Raval	El Gòtic	La Barceloneta	Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera	Ciutat Vella	Barcelona
Activitat Econòmica						
% Superfície destinada a activitat econòmica	35,9 %	46,7 %	44,9 %	31,2 %	38,8 %	30,6 %
% Indústria superfície cadastral destinada a activitat (m²)	12,9 %	16,3 %	5,0 %	21,4 %	14,5 %	29 %
% Oficines	14,6 %	28,8 %	31,7 %	27,2 %	24,4 %	18,1 %
% Comerç	21,9 %	23,8 %	12,9 %	23,5 %	21,4 %	23,8 %
COMERÇ I SERVEIS (2014)						
Total establiments en planta baixa	2.544	2.140	753	1.837	7.274	67.433
% Establiments sobre total del Districte	35,0 %	29,4 %	10,4 %	25,3 %	-	-
Total Comerços en planta baixa	900	1.011	177	841	2.929	21.414
% Comerços sobre total estab. Planta baixa	35,4 %	47,2 %	23,5 %	45,8 %	40,3 %	31,8 %
% Comerços sobre el total del Districte	30,7 %	34,5 %	6,0 %	28,7 %	-	-
Total Serveis en planta baixa	1.209	797	370	698	3074	31290
% Serveis sobre total estab. Planta baixa	47,5 %	37,2 %	49,1 %	38,0 %	42,3 %	46,4 %
% Serveis sobre total del Districte	39,3 %	25,9 %	12,0 %	22,7 %	-	-
% Locals buits sobre total Districte	34,2 %	28,3 %	15,8 %	21,7 %	-	-
Turisme						
Oferta total de Places turístiques*	9.895	8.691	2.951	3.026	24563	122223
% sobre el total del Districte	40,3 %	35,4 %	12,0 %	12,3 %	-	-
Habitatge						
Preu de Venda Habitatges, 2a mà (€/M²)	2.775	4.236	4.043	3.827	3.765	3.478
Lloguer Habitatges (Lloguer mitjà mensual, €/mes)	625,8	786	602,6	723,4	675,7	734,94
Superfícies mitjana habitatge llogat	61,1	79,5	38,2	64,5	61,1	70,7
Nombre de contractes de lloguer realitzat	1484	684	703	1014	4.182	40.623

* Inclou hotels, hostals, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: Elaboració del Departament d'Ocupació, Empresa i Turisme en base a dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

02.2. VISIÓ DE FUTUR

Aquest Pla projecta un visió de futur on el desenvolupament econòmic del Districte s'orienti cap els objectius descrits a l'apartat 1.1. En aquest camí, caldrà revertir certes dinàmiques negatives en el camp socioeconòmic, així com apostar per sectors d'activitat econòmica que facilitin el trànsit cap a un nou model productiu.

02.2.1. Dinàmiques que es volen revertir

Monocultiu econòmic al voltant del turisme, la restauració i l'oci nocturn

El turisme constitueix un sector econòmic molt important a Ciutat Vella: s'hi concentra bona part de l'oferta hotelera de Barcelona, el 26,9% del total de la ciutat i un nombre alt de serveis associats. Aquesta centralitat genera, com és sabut, un enorme dinamisme econòmic i moltes oportunitats d'ocupació. El 22,8% de la població resident al Districte, de fet, declara treballar o haver treballat en els darrers dos anys en alguna activitat relacionada amb el turisme, un 9,7% per sobre de la mitjana de la ciutat, segons les dades recollides a l'Enquesta sobre la Percepció del Turisme de l'any 2015 elaborada per l'Ajuntament de Barcelona.

Tanmateix, l'especialització econòmica també ha comportat a una pèrdua de diversitat tant comercial com empresarial i pot portar a una major vulnerabilitat del model econòmic. Un Pla de Desenvolupament Local per Ciutat Vella ens ha de permetre, per tant, enfortir les nostres bases productives per tal de poder potenciar els recursos del territori al màxim de cara a consolidar un ecosistema econòmic plural, diversificat, sostenible i amb retorn social que estimuli diferents sectors d'activitat econòmica i ens faci més resilients, a llarg termini, a les variacions del cicle i del context econòmic.

Alhora, a causa d'aquesta activitat econòmica i de les múltiples opcions de lleure existents, es produeix una massificació de visitants i un difícil equilibri en els usos de l'espai públic. De fet, el veïnat del Gòtic, la Barceloneta, o Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera situen el turisme com el principal problema que té la ciutat, segons la darrera Enquesta de Serveis Municipals. Un altre dels objectius cabdals del Pla doncs, ha de ser garantir un major retorn social d'aquesta activitat alhora que es redueixen els seus impactes negatius sobre els habitants del Districte -i dels barcelonins en general-, apostant per la diversificació econòmica i per un comerç de proximitat al servei de les necessitats del veïnat de Ciutat Vella i de Barcelona.

Gentrificació

El Districte de Ciutat Vella ha experimentat els darrers anys -i segueix experimentant- un procés de substitució de la població original de rendes baixes per altres capes socials amb més capacitat adquisitiva.

Per les seves pròpies característiques de centralitat i la seva enorme capacitat d'atracció, pel fet d'estar travessant un procés de renovació urbana, així com pel pes del sector turístic al Districte sense un lideratge públic, es produeix un encariment de l'habitatge i el nivell de vida. Si bé la Renda Familiar Disponible a Ciutat Vella, segons les últimes dades, se situa a l'entorn del 80 % de la mitjana de Barcelona -un nivell que podríem categoritzar com a mitjà-baix-, els preus de l'habitatge de lloguer no han deixat de pujar, sobretot en àrees que pateixen forta pressió turística-immobiliària, com ara la Barceloneta, on trobem el metre quadrat més car de tota Barcelona. També el preu de venda d'habitatges de segona mà és un 8% major que a la resta de la ciutat (dades del primer trimestre del 2016).

Així, especialment en algunes zones, assistim a processos de desplaçament de població local que abandona el Districte contra la seva voluntat. Com s'ha esmentat anteriorment, en els darrers deu anys Ciutat Vella ha perdut un 11,4 % del veïnat.

Precarització i vulneració de drets laborals

La precarització de les condicions laborals és un procés que no és nou però que sens dubte s'ha intensificat en els darrers anys. El 87,3 % dels contractes formalitzats al Barcelonès el darrer mes de juny són de caràcter temporal, segons el Departament d'Empresa i Ocupació. Si mirem més de prop la intensitat de la temporalitat, veiem que Catalunya, on el 88,1 % dels contractes són temporals segons la mateixa font, el 40,5 % dels contractes temporals del 2015 van tenir una durada inferior o igual a un mes i gairebé dos de cada tres (el 64,7 %) no arribaven a l'any.

Així mateix, la persistència d'una taxa d'atur significativa i l'efecte acumulat d'anys de crisi econòmica ha portat també, segons dades estadístiques, fonts periodístiques i sindicals i estudis qualitatius de molt diferent signe, a que l'elevada temporalitat hagi anat acompanyada d'altres formes de deteriorament de les condicions laborals. Les baixes remuneracions, la sobrecàrrega de feina en molts casos no pagada, el creixement de contractació a temps parcial que deriva en frau, així com abusos de diversos tipus i situacions de discriminació i explotació vers les dones i la població immigrant, són situacions que malauradament són massa habituals.

Les iniciatives de desenvolupament econòmic i de promoció de l'ocupació no poden deixar de banda aquesta realitat. En aquest sentit, el Pla de Desenvolupament de Ciutat Vella pretén abordar aquests processos de precarització laboral i promoure més ocupació, i de major qualitat. Es posarà un especial èmfasi en el sector turístic, en tant que sector econòmic protagonista al Districte, i que compta amb un grau elevat de subcontractació, precarietat i temporalitat. El deteriorament de les condicions laborals també afecta a l'excel·lència dels serveis prestats i la qualitat que s'ofereix, de manera que la millora de les condicions laborals reverteix en les condicions de vida dels treballadors i treballadores, així com en la qualitat del sector.

Índex d'atur, especialment juvenil i creixement de les desigualtats

Tot i que Ciutat Vella és un Districte econòmicament molt dinàmic i que la població és més jove que a altres territoris, amb un major pes de la població en edat activa, la taxa d'atur supera en dos punts la mitjana de la ciutat.

En un marc general de taxes d'atur juvenil molt elevades (un 27,8% dels menors de 30 anys a Catalunya el primer trimestre de 2016), al Districte la joventut presenta un nivell de fracàs escolar significatiu, en un context escolar que, a més, és d'alta complexitat. Per tant, les polítiques locals d'ocupació han de tenir present que aquest és un dels sectors socials amb més dificultats per accedir a l'ocupació i al qual cal proporcionar una atenció prioritària, a la vegada que es té en compte també la situació de les dones, afectades especialment per la pobresa, la precarietat laboral i la responsabilització de les tasques de cures, i altres col·lectius com les persones migrades, les aturades de llarga durada, les majors de 55 anys i en general aquelles amb especials dificultats en l'accés al món laboral.

Com hem vist, el nombre de persones ateses pels serveis socials municipals respecte a la població total –8,5%– és gairebé quatre punts per sobre de la mitjana a la ciutat. Altres indicadors socioeconòmics també mostren que a bona part del Districte les necessitats socials són elevades, alhora que les diferències entre barris també són significatives, contribuint a dificultar la cohesió social. És imprescindible, doncs, una actuació destinada a un desenvolupament econòmic que generi una millor distribució de la renda i més igualtat d'oportunitats per als i les habitants del Districte.

02.2.2. Sectors o àmbits econòmics

La diversificació econòmica que es vol promoure ens porta a identificar una sèrie de sectors o àmbits econòmics que en el marc del Pla es defineixen com a prioritaris i, en conseqüència, rebran un especial suport, amb l'objectiu de que esdevinguin espais dinàmics i sòlids de provisió de béns i serveis tot generant ocupació de qualitat:

Treball de cures i serveis a les persones

Com s'ha descrit al punt 1.1., el desenvolupament local que contempla aquest Pla és el que té al centre de la seva activitat les necessitats de les persones que habiten el territori. Les principals necessitats de les persones per dur una vida digna, plena i sostenible estan relacionades amb la cura (alimentació, equipament, benestar, salut, sostre, cura pròpia i de la gent a càrrec), a la vegada que per la seva importància constitueixen, com és sabut, un àmbit a explorar en termes d'ocupació i provisió de serveis.

Intervencions comunitàries

Les necessitats socials i comunitàries del territori poden ser ateses per part de l'Administració pública però també, en bona part, per iniciatives socials o particulars i poden generar ocupació de qualitat. Són projectes d'intermediació comunitària, social i cultural, promoció del territori i investigació social, entre d'altres que, alhora, són sostenibles econòmicament i generen un retorn social notable.

Comerç local de proximitat

Aquest Pla entén el comerç de proximitat com a aquell establiment particular (no cadenes ni franquícies) dedicat a atendre necessitats diverses de la població. Són les botigues *de tota la vida*, però també nous establiments d'emprenedors particulars o PIMEs que ofereixen béns i serveis necessaris per al veïnat del territori i la ciutat, així com per als treballadors i treballadores de Ciutat Vella. En un Districte amb tantes cadenes comercials i franquícies i tan adreçat a l'oferta de béns i serveis per al turisme, promoure aquest tipus d'establiments ens ajuda a preservar el model comercial tradicional, valuós perquè promou la particularitat per sobre de l'homogeneïtzació, el tracte personal sostingut i la implicació del comerç en la vida comunitària dels nostres barris. Així, aquest Pla busca preservar i promoure aquest comerç i posar en valor l'ofici de botiguer o botiguera. Dins aquest sector, serà important protegir el comerç històric i singular, pel seu alt valor cultural.

Consum responsable

Paral·lelament al suport del comerç local de proximitat com quelcom a protegir i impulsar en clau econòmica, social, cultural i comunitària, cal apostar pel consum responsable, tal i com és descrit al punt 2.1., un tipus de consum adreçat a resoldre amb eficàcia necessitats reals de les persones i que a més contribueixi a apoderar-les (en tant que consumidores i productores) i a disminuir les desigualtats i a generar sostenibilitat ambiental.

Projectes culturals

Un territori amb projectes culturals de qualitat i a l'abast de tothom és un territori que vetlla pel benestar i l'apoderament de la ciutadania. A la vegada, l'àmbit cultural pot esdevenir un sector econòmic fort, que generi ocupació i béns i serveis que millorin la vida de les persones que en gaudeixen o hi participen. Ara per ara hi ha més de 300 equipaments culturals a la ciutat i Ciutat Vella acull el 33,6% de la superfície destinada a aquesta activitat, segons dades de l'Observatori Cultural de Barcelona. Aquest sector pot generar sinergies positives amb altres àmbits de desenvolupament i ha de ser entès com un operador econòmic que actua sobre un dret de tots i totes. Per tant, s'ha d'estimular el desenvolupament en aquest àrea entenent que la cultura és un bé comú, que ha de donar peu a construir un model de ciutat més just, plural i democràtic, a una "nova institucionalitat" que inclogui tant als grans equipaments culturals com al teixit cultural de base i a la ciutadania.

Petita producció urbana

En l'actual context econòmic en què el sector amb més pes sobre l'economia és el sector serveis, caldrà apostar també per la petita producció urbana per tal d'avançar cap a una economia plural i diversificada, on també es produeixin béns. Ja sigui a partir de l'artesania, molt arrelada al Districte, com de la petita indústria manufacturera, un ecosistema econòmic òptim és aquell on, a més de resoldre's necessitats mitjançant la prestació de serveis, també hi ha producció local.

Economia circular

L'economia circular es basa en el concepte de la sostenibilitat, on l'objectiu és que el valor dels productes, els materials i els recursos -aigua, energia, matèries primeres- es mantingui en l'economia durant el temps més ampli possible i redueixi al mínim la generació de residus. L'economia circular és generadora d'ocupació en sectors com la gestió dels residus i contribueix en gran mesura a reduir les externalitats negatives del model de producció actual. Alhora, és un bon punt de partida per a la reindustrialització, en tant que genera llocs de treball al territori que no són deslocalitzables. El 2014, l'economia verda va ocupar entre 25.000 i 36.000 treballadors a Barcelona i va representar entre un 2,6 i un 3,7 % de l'ocupació de la ciutat, generant feina estable i de qualitat –el 79,8 % de les persones treballadores de sectors verds són assalariades-⁴. És, sens dubte, un sector econòmic emergent i que produeix un important retorn social.

Coneixement i innovació

Un territori dinàmic econòmic i culturalment, és aquell que investiga, estudia i promou la innovació, ja sigui de base tecnològica o social. L'economia del coneixement és un important actiu del Districte. En l'àmbit dels serveis avançats i la indústria de valor afegit, Ciutat Vella disposa d'un notable dinamisme. Durant el període 2001-2010, el Districte va experimentar un creixement del 28,8 % de l'activitat en aquests sectors, superant en 5,3 punts percentuals l'augment promig de Barcelona (*Bcn Metròpoli Creativa, Informe i mapes urbans de coneixement i innovació de Barcelona 2011*).

D'altra banda, Ciutat Vella destaca per la nodrida presència de centres universitaris, així com d'empreses innovadores en sectors com els serveis a les empreses, les TIC i biosalut (*Mapa de la innovació de Barcelona 2014*).

Ciutat Vella ha d'aprofitar aquests actius i facilitar la creació de nous projectes i nodes d'innovació, així com promoure la connexió entre ells i amb la resta del territori.

⁴ Dades de l'*Estudi sobre l'economia Verda a Barcelona* (2015), Departament d'Estudis de la Gerència d'Ocupació, Empresa i Turisme, Ajuntament de Barcelona.

03. Línies estratègiques i mesures

03.1. DESENVOLUPAMENT I ECONOMIA DE PROXIMITAT⁵

Tal com s'ha esmentat a la presentació, aquest pla entén el desenvolupament econòmic local com el conjunt d'accions, polítiques i estratègies que promouen l'activitat econòmica arrelada a les potencialitats d'un determinat territori i orientada a solucionar les necessitats de les persones que hi habiten. Es tracta d'enfortir l'economia local per tal de poder donar cobertura a les necessitats de la ciutat, i fer front a les situacions de crisi en què ens trobem, amb la voluntat de distribuir la riquesa i les oportunitats, i comptant amb una perspectiva de gènere, intercultural i de sostenibilitat ambiental.

Aquest tipus de desenvolupament local té l'objectiu d'aprofitar els recursos propis de la zona i a la vegada configurar un ecosistema econòmic plural que estimuli diferents pràctiques i sectors d'activitat econòmica, mitjançant la concertació de polítiques i projectes entre l'Administració pública, el teixit comunitari, el sector social i els agents privats.

Línia estratègica 1

Promoure la diversitat comercial i el comerç de proximitat

Donada la centralitat i la intensitat de visitants que rep Ciutat Vella, el comerç ha experimentat una especialització cap al públic turístic que ha portat a una pèrdua de diversitat de l'activitat comercial. El comerç al Districte ha de poder trobar un equilibri entre la demanda turística i les necessitats d'aquells i aquelles que hi viuen i treballen, així com donar resposta als barcelonins i barcelonines que encara mantenen el centre de la ciutat com un espai de compra referencial. Un desenvolupament comercial al servei de les persones és aquell que vetlla en la mesura del possible per una oferta comercial que respongui a aquestes necessitats.

En aquest sentit, el suport al comerç local i de proximitat esdevé fonamental. Aquest Pla entén el comerç de proximitat com aquell establiment particular (no cadenes ni franquícies) dedicat a atendre necessitats diverses de la població. Són les botigues de tota la vida, però també nous establiments d'emprenedors particulars o PIMEs que ofereixen béns i serveis necessaris per al veïnat i/o la resta de barcelonins i barcelonines. En un Districte amb tantes cadenes comercials i franquícies i tan adreçat a l'oferta de béns i serveis per al turisme, promoure aquest tipus d'establiments ens ajuda a preservar el model comercial tradicional. Un model valuós perquè promou la particularitat per sobre de l'homogeneïtzació, el tracte personal sostingut, i perquè aporta un gran valor social contribuint a la vertebració i la cohesió social dels barris. Així, aquest Pla pretén també donar suport, preservar i promoure aquest tipus de comerç i posar en valor l'ofici de botiguer i botiguera.

⁵ Les línies estratègiques incloses en l'epígraf Desenvolupament i Economia de Proximitat són les que més específicament versen sobre aquest àmbit, però totes les línies estratègiques d'aquest Pla, encabides en aquest i la resta d'epígrafs (Nou lideratge públic, Ocupació de qualitat, Turisme Sostenible i Economia Social i Solidària) són línies estratègiques de Desenvolupament i Economia de Proximitat, si bé per respectar la perspectiva del PAD/PAM i per organitzar d'alguna manera els continguts, s'han distribuït en els epígrafs PAD/PAM.

Aquest Pla entén la promoció de l'oferta comercial diversificada i el suport al comerç de proximitat, doncs, no només com un eix principal del desenvolupament econòmic, sinó també com una estratègia clau que pot contribuir a frenar la marxa de veïns i veïnes de Ciutat Vella cap a altres zones de la ciutat.

Les accions que contempla aquest Pla per promoure el teixit comercial es desenvoluparan en coordinació amb la Direcció de Comerç i l'Institut Municipal de Mercats.

Mesures:

1.1 Realització d'un cens dels establiments comercials de cada barri, que s'actualitzarà biennalment

Ciutat Vella és un territori amb un gran nombre d'establiments comercials, ja siguin de venda de productes o serveis. Per realitzar polítiques de diversitat comercial es requereix d'una radiografia d'aquesta activitat: tenir dades quantitatives i qualitatives segmentades per barris. A la vegada, cal que aquest cens s'actualitzi biennalment i sigui obert i a l'abast de qualsevol persona que vulgui conèixer la realitat comercial de Ciutat Vella.

1.2 Realització d'un estudi d'oferta i demanda per identificar potencials mancances en l'oferta de productes necessaris per a una vida quotidiana sostenible

Més enllà del cens d'establiments comercials, cal saber quina és l'oferta de béns i serveis necessaris per a la vida quotidiana als nostres barris. Es realitzarà un estudi per determinar com de lluny o de prop tenen els veïns i veïnes una zona béns i serveis relatius a l'alimentació fresca, equipament personal i de la llar, salut i higiene i béns culturals, i de quines característiques és aquesta oferta.

1.3 Visualització i difusió de tota l'oferta d'establiments comercials i altres proveïdors de béns i serveis, a través de l'actualització i millora del cercador web d'establiments comercials i proveïdors de Ciutat Vella, així com mitjançant d'altres materials de difusió, destacant-ne el seu valor afegit en clau social i cultural

Cal donar a conèixer l'oferta d'establiments comercials i empreses proveïdores dels nostres barris, per tal que la gent que hi viu, hi treballa, hi passa o els visita, sàpiga tot el que hi pot comprar i contractar, en quins horaris i com contactar-hi. A més, cal donar visibilitat al valor afegit del comerç de proximitat: si es tracta d'establiments històrics i emblemàtics, si participen en la vida comunitària (pertinença a associacions de comerciants, participació a esdeveniments com la festa major o projectes socials, etc.), si són projectes d'economia social i solidària i si ofereixen béns i serveis relacionats amb consum responsable, temàtica que es treballarà en el marc del Pla d'Impuls del Consum Responsable de l'Ajuntament de Barcelona.

1.4 Elaboració i divulgació d'una proposta de millora de la senyalística del comerç

S'estudiarà en quina mesura, i d'acord amb les directrius que marca l'Institut Municipal de Paisatge Urbà, els establiments poden millorar la seva senyalística pròpia, així com en quina mesura l'Ajuntament pot generar nova senyalística per al comerç.

1.5 Accions de promoció de l'estalvi de costos i la cooperació empresarial sobre 200 establiments

La mancomunació de recursos i la cooperació empresarial són eines que poden contribuir a fer sostenible i viable un negoci o a incrementar-ne els beneficis. A més, es tracta de pràctiques que cohesionen la societat, que optimitzen recursos i que redueixen la petjada ecològica derivada de consumir-los. S'emprendran accions en aquesta línia, impulsant tant centrals de compres de productes i/o serveis, com d'estalvi col·lectiu de costos de subministres via, per exemple, auditories energètiques o gestors d'energia compartits.

1.6 Promoció del relleu i traspàs per a 80 comerços, especialment per als establiments històrics, singulars i de proximitat

Es treballarà per recollir i divulgar informació viva sobre quins establiments comercials del territori són a punt de tancar, per tal de facilitar el seu traspàs, oferint-lo com a opció d'emprenedoria per a les persones del territori en atur que puguin desenvolupar amb èxit aquesta feina, dins d'un projecte amb accions formatives i d'acompanyament específiques que, a més de capacitar els i les futures professionals, contribueixin a reforçar el valor de l'ofici de botiguer/a.

1.7 Suport a l'associacionisme comercial

Per a un òptim desenvolupament local és desitjable comptar amb associacions de comerciants sòlides i potents; és a dir, que representin a una bona part del comerç del territori, tinguin les eines i la cartera de serveis que els permeti defensar i promoure els seus comerços associats i captar-ne de nous, puguin dur a terme la seva tasca amb èxit i transparència, i alhora participin en la vida associativa i comunitària dels barris de forma inclusiva. L'Ajuntament ha de donar suport a l'associacionisme comercial mitjançant el suport econòmic anual a partir de la Convocatòria general de Subvencions per aquells projectes d'interès a desenvolupar en el territori, així com a través de la identificació d'altres recursos i actuacions que poden ser d'utilitat –com ara la implantació de criteris d'ús de l'espai públic que promoguin l'associacionisme, el manteniment d'interlocucions clares i fluïdes amb l'Administració, la realització de formacions específiques (en gestió d'associacions o en altres serveis que es puguin incorporar de nou), el suport a la implantació d'incentius pràctics a l'associacionisme (com per exemple l'assoliment de descomptes en serveis i tarifes per a comerços associats), la realització d'estudis sobre els motius pels quals els comerciants no s'associen o altres recursos públics que poden estar al servei d'interessos comuns.

1.8 Millorar el coneixement sobre els comerços regentats per persones d'origen estranger i promoure la seva implicació en la vida comunitària

Bona part dels comerços dels nostres barris estan regentats per persones provinents de països d'arreu del món. Tanmateix, des de l'Ajuntament i la resta de la comunitat no es té prou coneixement sobre les característiques d'aquests col·lectius i les seves dinàmiques empresarials. Aquest pla es proposa diagnosticar quines són les característiques i necessitats d'aquest grup tan gran de comerciants, per tal de poder emprendre accions conjuntes de dinamització i suport comercial així com accions que busquin la seva implicació en els diferents espais de participació comunitària. Aquesta línia d'acció beu de l'experiència duta a terme en mandats anteriors als barris de Fort Pienc i de Sant Antoni, i vol aprendre dels seus encerts i limitacions.

1.9 Promoció de l'accessibilitat universal a 2.000 establiments

En coordinació amb les àrees implicades en aquesta qüestió, es promourà, mitjançant informació sobre ajuts i accions determinades, l'accessibilitat universal als establiments de Ciutat Vella, així com es destacarà de manera visible al web de comerços quins establiments són més accessibles per a persones amb mobilitat reduïda o amb altres discapacitats.

1.10 Intervencions contra la publicitat sexista a l'espai públic de Ciutat Vella i als seus establiments comercials

L'Ajuntament ha de vetllar per uns usos no sexistes de la publicitat a l'espai públic i als seus establiments, també en les seves estratègies de desenvolupament local, atès que els impactes de la publicitat són un resultat més de l'activitat econòmica. En coordinació amb les àrees municipals implicades i les estratègies de ciutat, s'estudiarà quin radi d'intervenció i competències té l'Ajuntament sobre determinats suports publicitaris (transports, via pública, etc.) i s'impulsaran accions per evitar que difonguin publicitat sexista a Ciutat Vella, a més de mesures de sensibilització als establiments sobre aquest tipus de publicitat i els seus efectes.

1.11 Cens de fires regulars i impuls especial d'aquelles on estiguin implicats els agents del territori

Actualment se celebren una cinquantena de fires a Ciutat Vella. En coordinació amb la Direcció de Comerç, es desenvoluparà un mapa global de quines fires, mostres o activitats al carrer relacionades amb l'exposició i venda s'estan duent a terme al Districte i quina presència hi tenen els agents socials del territori. D'aquesta manera es podran detectar i treballar amb les pròpies fires les oportunitats per promoure la presència de comerciants o creadors/es del Districte i, alhora, es revisaran i unificaran els criteris d'assignació dels permisos de via pública per a que tinguin en compte aquesta fotografia general i per a que es reforcin els elements democràtics i la transparència.

Línia estratègica 2

Impulsar i promoure activitat econòmica sostenible i de qualitat

El comerç que pretenem impulsar amb les línies d'intervenció anteriors és un dels sectors de l'ecosistema econòmic plural que volem per als nostres barris. Serà necessari, però, acompanyar també altres activitats econòmiques més enllà del comerç, seguint la mateixa orientació cap a necessitats del veïnat i la ciutadania en general, amb formes i pràctiques respectuoses amb l'entorn i els treballadors i les treballadores que les desenvolupen.

Es tracta, doncs, de promoure l'activitat econòmica de qualitat existent als nostres barris, així com d'impulsar-ne de nova que redundi en el benestar de la població i miri de revertir les dinàmiques de gentrificació i monocultiu econòmic descrites anteriorment.

Mesures:

2.1 Convocatòria de subvencions adreçada a finançar projectes d'emprenedoria individual i col·lectiva, empresa mercantil i cooperativa, economies comunitàries i innovació social i ocupació als territoris

Aquesta convocatòria de subvencions, amb una dotació aproximada de dos milions d'euros per a projectes de tota la ciutat, serà una de les principals eines per generar nova activitat econòmica vinculada al desenvolupament local. S'hi podran presentar iniciatives que creïn activitat econòmica (ocupació) que reverteixi clarament en el desenvolupament local dels barris i que no generi lucre, és a dir, que els beneficis, en cas de produir-los, es reverteixin en l'activitat mateixa. Entre els projectes presentats des de Ciutat Vella, mereixeran una atenció especial els relacionats amb els sectors econòmics prioritaris descrits en aquest pla: treballs de cures i serveis a les persones, intervencions comunitàries, comerç local de proximitat, consum responsable, projectes culturals, petita producció urbana, economia circular i coneixement i innovació.

2.2 Punt d'Atenció a l'Activitat Econòmica de Ciutat Vella (emprenedoria, empresa i iniciatives de l'economia social i solidària)

L'objectiu d'aquest Punt d'Atenció serà oferir a aquelles persones que tinguin una empresa al Districte o que vulguin emprendre un projecte econòmic, informació específica sobre quina és la realitat socioeconòmica dels nostres barris (dades sobre població, oferta comercial, locals buits, etc.) i sobre els projectes existents al territori que poden resultar d'interès (iniciatives similars, associacions de comerciants, xarxes laborals, proveïdors de béns i serveis propers i/o de l'economia social i solidària, etc.). S'elaborarà i lliurarà material informatiu específic sobre aquests temes per a cada barri. A més, el Punt oferirà una primera informació general sobre les normatives que regeixen l'activitat econòmica, procediments de llicències, i ajuts de l'Ajuntament (assessorament en més profunditat, programes a mida, formació, ajuts a la contractació) i de derivació a altres espais (OAC, espais de ciutat de Barcelona Activa) si escau, en coordinació amb el departament de llicències del Districte.

D'altra banda, des del Punt d'Atenció a l'Activitat Econòmica també es realitzarà una tasca proactiva de suport al teixit empresarial, amb campanyes de divulgació a les empreses del territori per tal de donar a conèixer els recursos de ciutat al seu abast (ajuts a la contractació, programes, formació i altres recursos).

2.3 Programa d'Aixecament de Persianes vinculat a les necessitats de béns i serveis detectades als barris

Als barris de Ciutat Vella hi ha un gran nombre de locals amb la persiana baixada. Es realitzarà una diagnosi per determinar quants són i quines són les zones més afectades per aquest fet. El programa s'enfocarà a identificar propietaris/es disposats a oferir-los en lloguer, a un preu més baix que el preu de mercat, amb la mediació, incentius i garantia de l'Ajuntament. Els locals es destinarien a persones emprenedores que desenvolupin activitat econòmica necessària per al barri i vinculada als sectors prioritaris que aquest Pla promou. D'altra banda, aquest Programa d'Aixecament de Persianes estudiarà la viabilitat de realitzar compra o lloguer de locals per part de l'Ajuntament. Donada la forta pressió immobiliària a la qual està sotmès el Districte, un cop realitzades les 15 primeres mediacions per part de l'Ajuntament, s'avaluarà si cal promoure canvis normatius en àmbits supramunicipals per garantir-ne la seva efectivitat.

2.4 Suport específic a projectes integrals i comunitaris sobre desenvolupament local de barris

Perquè l'activitat econòmica sigui sostenible i de qualitat és necessari, sota l'òptica d'aquest Pla, que estigui relacionada i imbricada amb el teixit comunitari del territori. Els barris que han creat una xarxa comunitària de referència i amb una estratègia econòmica específica, com és Barceloneta Proa a la Mar, esdevenen territoris més favorables per al desenvolupament econòmic tal i com l'entén aquest Pla. Per això, es facilitarà, acompanyarà i es donarà suport a la creació i consolidació d'aquest tipus de xarxes.

2.5 Acompanyament integral de cinc noves iniciatives econòmiques que sorgeixin de col·lectius en risc d'exclusió social

Les persones en risc d'exclusió social tenen més dificultats per accedir al mercat de treball. L'emprenedoria i l'autoocupació poden ser una solució per a la seva ocupació i generació d'ingressos, però es requereix d'un acompanyament específic en aquest camí d'emprenedoria, com ja estan realitzant entitats socials del territori. En aquest sentit, es durà a terme un acompanyament integral de cinc noves iniciatives econòmiques que sorgeixin de col·lectius en risc d'exclusió social, que inclogui assessorament i accions d'incubació dels projectes.

2.6 Accions d'impuls de l'economia verda i circular

La gestió de residus que genera l'activitat econòmica als nostres barris és cabdal, tant per temes de salut i sostenibilitat ambiental com pel recurs que poden suposar per a nova activitat econòmica. Cal propiciar que els subproductes esdevinguin un recurs útil en el sistema productiu tal i com promou l'economia circular. Per això, a Ciutat Vella i en coordinació amb Ecologia Urbana i les altres àrees implicades, s'estudiaran les oportunitats de reaprofitament de recursos i es duran a terme accions d'impuls d'iniciatives d'economia verda i circular.

03.2. NOU LIDERATGE PÚBLIC⁶

Aquest Pla aposta pel lideratge públic en matèria socioeconòmica, és a dir, pel disseny i l'impuls per part de l'Ajuntament de polítiques de creació, distribució i ordenació de l'activitat econòmica, amb un model clar de quina economia volem per als barris i el districte. En aquest sentit, el Pla de Desenvolupament Econòmic de Ciutat Vella en el seu conjunt, i no només aquest apartat, és una eina de lideratge públic al servei del Districte, perquè dóna la visió dels barris on volem viure, així com les polítiques que ens calen per construir-los; un lideratge que ha de portar a una activitat econòmica i a una ocupació de qualitat, vinculada a les necessitats dels barris i que doni respostes sostenibles i de proximitat, orientades a la garantia de drets i a la promoció d'una economia sostenible i diversa.

Però ni aquesta visió ni aquestes polítiques han estat pensades únicament des de l'Ajuntament ni s'impulsaran exclusivament des d'aquest. El lideratge públic ha de facilitar i complementar-se amb el necessari lideratge comunitari, així com estar en permanent i fructífer diàleg amb els agents econòmics del territori, sense per això deixar de tenir un rol proactiu i directiu de bona part de les polítiques, acompanyar-los per tal de millorar el servei que presten i garantir la seva inserció en el territori, i assegurar que la centralitat del Districte és una potencialitat que reverteix en el desenvolupament econòmic. És per això que aquest Pla vol recollir les propostes d'aquests tipus d'agents, ja sigui a partir de les sessions específiques de treball del Pla com de les sessions i aportacions en el context del PAD. És en aquesta línia que el present Pla posa especial èmfasi en nous espais de governança i coproducció de les polítiques econòmiques.

D'altra banda, en parlar de lideratge cal recordar que el sector públic, format per les diferents administracions, és el principal subjecte econòmic del Districte, tant en termes de producció agregada (PIB) com en termes de generació de llocs de treball mitjançant inversions o despesa pública. Una despesa que podria ser font de dinamització del teixit econòmic del territori així com a font d'ocupació de qualitat per a la gent que hi viu. La voluntat d'aquest Pla és avançar en el camí perquè en la mesura del possible bona part de la compra i contractació pública reverteixi clarament en el territori, amb bones pràctiques de retorn social i/o de l'economia social i solidària. Així doncs, l'aposta pel lideratge públic, el comerç de proximitat, l'ocupació digna i de qualitat, el turisme sostenible i l'economia social i cooperativa és també una aposta per fer front a una situació de crisi que hem patit en els últims anys i per buscar noves sortides econòmiques pel veïnat i per les petites i mitjanes empreses.

⁶ Tal com dèiem a l'epígraf anterior, les línies estratègiques incloses en cada epígraf són les que més específicament versen sobre aquell àmbit en concret, però totes les línies estratègiques d'aquest Pla, encabides en tots i cadascun dels d'epígrafs (Desenvolupament i Economia de Proximitat, Nou lideratge públic, Ocupació de qualitat, Turisme Sostenible i Economia Social i Solidària) són línies estratègiques del Nou Lideratge Públic, en tant que en tots aquests epígrafs l'Ajuntament pren un rol d'impuls, ideació i construcció d'un nou model econòmic, ja sigui des del lideratge com des de la facilitació de lideratges compartits i altres processos.

Línia estratègica 3

Millorar el coneixement específic de la realitat socioeconòmica de Ciutat Vella

L'Ajuntament ha de liderar l'elaboració d'una diagnosi completa de la realitat socioeconòmica de Ciutat Vella, que ens permeti conèixer la situació actual i determinar amb coneixement de causa intervencions adequades en matèria socioeconòmica. Aquesta diagnosi, un cop realitzada, es posarà a disposició de la ciutadania de manera oberta i facilitant el tractament de dades.

Mesures:

3.1 Elaboració d'un informe de diagnosi anual sobre la realitat socioeconòmica de Ciutat Vella

Aquest informe inclourà dades sobre activitat econòmica, desigualtats socials, atur i altres indicadors, incorporant la perspectiva de gènere i intercultural.

3.2 Elaboració d'estudis específics sobre determinades activitats o problemàtiques sobre les quals manca informació

A més d'àrees d'estudi especificades en altres apartats d'aquest Pla, caldrà disposar de coneixement solvent sobre fluxos econòmics dins el territori, recorrent a l'anàlisi de Big Data i dels moviments en el mapa de la propietat immobiliària.

Línia estratègica 4

Promoure i acompanyar l'activitat econòmica de sectors prioritaris per al desenvolupament econòmic sostenible del Districte

Es treballarà per la diversificació econòmica del Districte, per tal de fer créixer i consolidar sectors d'activitat econòmica als nostres barris que contribueixin a reduir el monocultiu turístic, generar un model d'economia plural i atendre a les necessitats del veïnat. Es realitzarà especial èmfasi en les activitats prioritàries esmentades anteriorment en la presentació d'aquest Pla: treballs de cures i serveis a les persones, intervencions comunitàries, comerç local de proximitat, consum responsable, projectes culturals, petita producció urbana, economia circular i coneixement i innovació.

Mesura:

4.1 Acompanyament en la creació de 50 projectes d'emprenedoria relacionats amb els sectors econòmics prioritaris

Cal fer emergir noves propostes productives i de serveis per solucionar necessitats de la població i acompanyar-les en el seu camí cap a la viabilitat econòmica i la sostenibilitat. Per això, des de Barcelona Activa s'idearan, impulsaran i gestionaran diferents programes a mida adreçats a persones emprenedores per sectors d'activitat, que oferiran formació i assessorament (empresarial, competencial, jurídic i sociolaboral) de forma intensiva durant un determinat període de temps.

Línia estratègica 5

Promoure que la compra pública del Districte inclogui clàusules socials i vetlli pel retorn social al territori

El Districte de Ciutat Vella ha de fomentar activament el retorn social en el territori de la seva despesa, de manera que en la seva contractació de béns, serveis i obres també es promogui un model socioeconòmic just social i ambientalment.

Mesures:

5.1 Elaboració d'un protocol de compra i contractació pública del Districte de Ciutat Vella

Es redactarà un protocol que ofereixi orientacions pràctiques per a les diferents partides de despesa del Districte i especialment en relació amb serveis d'organització d'esdeveniments, neteja (de via pública i d'equipaments) i comunicació (disseny, gestió, producció i distribució). L'objectiu d'aquest protocol serà impulsar, en la mesura del possible, la compra de productes i la contractació de serveis a agents de proximitat i/o a actors de l'economia cooperativa, social i solidària.

5.2 Creació d'una comissió de treball específica sobre aquesta línia estratègica, integrada per personal tècnic del Districte de Ciutat Vella i Barcelona Activa, amb el suport de la Direcció de Contractació Administrativa de l'Ajuntament

Aquesta comissió treballarà conjuntament per generar el coneixement tècnic i les eines necessàries per l'assoliment d'aquesta línia estratègica, amb l'objectiu d'oferir solucions per a l'aplicació de la guia municipal de clàusules socials als contractes que realitzi el Districte.

5.3 Anàlisi de possibilitats de contractació de veïns i veïnes de Ciutat Vella en projectes d'obra pública

D'acord amb el marc jurídic vigent, caldrà determinar les possibilitats i mecanismes dels que disposa el Districte per impulsar la contractació de persones del territori en obres de rehabilitació d'edificis i altres programes similars, i/o per vincular les obres previstes a projectes educatius o d'inserció sociolaboral.

Línia estratègica 6

Promoure la compra i contractació de béns i serveis de Ciutat Vella per part de les empreses, entitats i equipaments del territori

Ciutat Vella és un districte ric en empreses i entitats proveïdores de béns i serveis. Cal treballar en la difusió d'aquest teixit i en l'adequació d'aquesta oferta a la demanda del propi territori, sobretot pel que fa a la demanda dels grans equipaments que tenim al Districte (universitats, museus, etc.), pel major volum de compra i contractació que suposen. En tant que Ciutat Vella és el centre turístic de la ciutat, cal acompanyar també a les promotores turístiques per tal de que la seva activitat reverteixi en el territori, així com impulsar conjuntament amb el sector, projectes comuns per tal que les accions relacionades amb la responsabilitat social corporativa tinguin un impacte positiu en el territori. Atenció especial mereixerà l'oferta pròpia de les anomenades altres economies i la visió de contribuir a crear mercat social, en termes de l'economia solidària.

Mesures:

6.1 Estudi sobre com potenciar des del Districte la compra i contractació a empreses i entitats del territori

S'estudiarà com es pot promoure que entitats del territori, especialment grans equipaments com les universitats i els museus, i operadors turístics i d'oci, contractin i comprin al territori, a partir d'incentius relacionats amb ajuts, facilitació de tràmits, campanyes informatives o d'altres.

6.2 Elaboració d'un catàleg de proveïdors de Ciutat Vella

S'elaborarà un catàleg que servirà tant a grans equipaments com a empreses i particulars i estarà vinculat amb el web de comerços de Ciutat Vella, el qual passarà a ser el web d'establiments comercials i proveïdors de Ciutat Vella.

6.3 Treballar per a la implementació d'un segell adreçat a empreses que apliquin clàusules socials

Es treballarà per aplicar al Districte de Ciutat Vella el segell que, en clau de ciutat, certificarà aquelles empreses que compleixin determinats criteris socials, laborals i ambientals. Aquest segell, que actualment es troba en construcció, servirà per visualitzar bones pràctiques empresarials i podrà esdevenir un criteri de valoració en la contractació pública municipal.

03.3. OCUPACIÓ DE QUALITAT⁷

La dificultat d'accés al mercat laboral, amb la persistència de taxes d'atur significatives –en especial per a col·lectius específics com la gent jove, les persones amb menor qualificació o les aturades de llarga durada- és un dels principals problemes a Ciutat Vella i Barcelona. El repte de generar ocupació és sempre un dels principals objectius de les polítiques de desenvolupament local i promoció econòmica, i esdevé cabdal en una situació com l'actual de crisi econòmica sostinguda que en els darrers anys ha tingut uns efectes devastadors en el mercat laboral.

Tanmateix, cal tenir en compte que, en l'actual context, comptar amb feina remunerada i percebre una remuneració legal no sempre garanteix que el treballador o treballadora pugui viure per sobre del llindar de la pobresa, el que de retruc també redueix les garanties a l'hora de poder proveir serveis de qualitat. És per això que, a més de promoure la generació de llocs de treball, cal fer acomplir la llei i la normativa vigent i estimular que se superin els mínims salarials que proposa. En definitiva, avançar per fer realitat el “treball decent” o “treball digne”, tal i com ha estat reconegut i definit per l'Organització Internacional del Treball.

El desenvolupament econòmic sostenible i eficient ha de generar ocupació de qualitat: un tipus d'ocupació que es desenvolupi en condicions dignes d'entorn de treball i remuneració. D'altra banda, l'ocupació de qualitat serà també aquella que atengui les necessitats de conciliació familiar i, especialment, dels col·lectius amb més dificultats per accedir al mercat de treball o l'emprenedoria, com ara les dones immigrades amb fills/es al seu càrrec. L'ocupació ha de ser entesa no només com a fi en si mateix, sinó també com a solució per a un bon i millor sosteniment de la vida digna, per assolir una societat més cohesionada i per poder proveir de béns i serveis de major qualitat.

Aquest Pla impulsa l'ocupació de persones en atur mitjançant assessorament, formació i experienciació laboral, així com detectant quines són les ofertes de treball que genera el territori i incidint en la millora de les seves condicions. El Pla també busca precisament revertir pràctiques de vulneració del dret laboral que ocorren a Ciutat Vella amb la col·laboració d'altres administracions i la promoció de protocols i assessorament a les empreses que generen ocupació al districte, així com identificar i posar en valor bones pràctiques que ja s'estan duent a terme en aquesta línia. Per últim, cal mapar els recursos ocupacionals al territori, per tal de detectar quines zones n'estan mancades i posar-hi solució, així com per avançar en la necessària coordinació entre entitats d'inserció i l'Administració pública en l'acompanyament, capacitació i cerca de feina i en la prospecció d'empreses al territori.

⁷ Tal com dèiem a l'epígraf anterior, les línies estratègiques incloses en cada epígraf són les que més específicament versen sobre aquell àmbit en concret, però moltes altres línies estratègiques del Pla, encabides en altres epígrafs, tenen a veure amb la creació d'ocupació de qualitat. Especialment, les relatives a l'emprenedoria i la promoció empresarial (dins Desenvolupament i Economia de Proximitat) i economia social i solidària.

Línia estratègica 7

Fomentar l'ocupació de les persones en situació d'atur

Les accions en aquest camp s'adreçaran al conjunt d'aturats i aturades del Districte i, de forma específica, als col·lectius que són especialment vulnerables. Ja sigui a través de projectes d'experienciació laborals (plans d'ocupació o similars), accions d'orientació i assessorament laboral, cursos de formació o accions de prospecció empresarial, l'objectiu serà incrementar les possibilitats dels veïns i veïnes de Ciutat Vella d'accedir a una feina estable i de qualitat.

Mesures:

7.1 Contractació de veïns i veïnes per mitjà de plans d'ocupació o d'altres mesures d'experienciació laboral, amb una visió integral dels projectes a realitzar.

Des de l'Ajuntament s'oferirà una experiència laboral de com a mínim 6 mesos de durada a persones que es trobin en situació d'atur, per tal que desenvolupin projectes necessaris per a la comunitat i que representin nous jaciments d'ocupació de qualitat a qualsevol districte de Barcelona.

Des del Districte de Ciutat Vella es vetllarà especialment per realitzar una planificació i ordenació dels programes d'experienciació laboral que el Districte sol·liciti, amb una visió integral que atengui a la realitat i mancances del territori, així com a les possibles demandes del mercat laboral en relació a aquestes necessitats.

A la vegada, es treballarà per incrementar les vies de difusió de les convocatòries, per tal que els veïns i veïnes de Ciutat Vella, així com les entitats d'inserció laboral i el teixit associatiu, tinguin més informació de totes les característiques d'aquests programes.

Es treballarà perquè aquesta mesura beneficiï prop de 200 veïns i veïnes del Districte.

7.2 Orientació i assessorament individual en matèria d'ocupació

S'oferirà una atenció individual a veïns i veïnes per orientar-les sobre com accedir al mercat laboral i romandre-hi amb mínimes condicions d'estabilitat, atenent al seu perfil professional i acadèmic, així com a la seva motivació i situació personal. Es partirà sempre de les potencialitats (i no de les mancances) de cada persona. L'estratègia d'orientació i assessorament als veïns i veïnes de Ciutat Vella es treballarà en clau de territori, així com les accions de formació i capacitació, en coordinació amb entitats dels barris.

Es treballarà perquè prop de 1.500 veïns i veïnes rebin aquesta orientació i assessorament.

7.3 Formació/capacitació de veïns i veïnes del Districte per incrementar les seves possibilitats d'inserció en el mercat de treball

La formació és un element crític de cara a la millora de l'ocupabilitat de les persones que es troben excloses del mercat de treball. Amb aquesta perspectiva, el Pla promourà que els veïns i veïnes en situació d'atur desenvolupin les seves competències transversals (treball en equip, comunicació, ús de les TIC) o professionals (coneixements o habilitats tècniques) com a instrument per afavorir el seu accés al mercat laboral. El contingut de les formacions estarà lligat a ocupacions demandades al mercat de treball en el marc de sectors que generen valor afegit i/o cobreixen necessitats al territori (treballs de cures i serveis a les persones, intervencions comunitàries, comerç local de proximitat, consum responsable, projectes culturals, petita producció urbana, economia circular i coneixement i innovació) i, especialment a la Barceloneta, al sector nàutic i marítim. D'altra banda, es promourà que la part pràctica de les formacions es realitzi en comerços, serveis de proximitat i entitats del Districte. L'horitzó de beneficiàries d'aquestes formacions i capacitacions serà de 800 veïns i veïnes.

7.4 Intervenció específica sobre col·lectius especialment vulnerables

Es desplegaran accions per revertir la situació de segments de població del Districte que es troben especialment afectats per l'atur: joves, majors de 45 anys, dones i persones immigrades, entre d'altres. A més, s'actuarà per corregir la situació de col·lectius en situació de desavantatge, que pateixen estigmatització o discriminació i/o que es troben en risc d'exclusió social. Les accions inclouran orientació i assessorament laboral, formació a mida i cerca específica de sortides professionals. Es promouran els vincles i treball conjunt amb els centres educatius del territori, en coordinació amb el Pla d'Educació de Ciutat Vella.

7.5 Realització d'accions coordinades de prospecció en empreses de Ciutat Vella

Es coordinaran les accions de prospecció sobre empreses que operen al territori desenvolupades per entitats de les xarxes laborals de cada barri i els serveis públics presents al Districte, per tal d'aconseguir una mirada global sobre l'oferta laboral existent i establir mecanismes àgils d'articulació en relació a les demandes de feina, així com per sumar esforços amb l'objectiu de dissenyar estratègies d'estímul a la contractació de veïns i veïnes per part de les empreses del territori.

7.6 Impuls de la conciliació familiar de persones que participen en projectes ocupacionals o formatius

Són moltes les persones –en la seva immensa majoria dones– que no participen en accions formatives que millorarien la seva ocupabilitat perquè han de tenir cura dels seus fills i filles. Per atendre aquest problema, es dissenyaran accions que fomentin la conciliació en relació amb les cures d'infants, per garantir la igualtat d'accés a recursos per millorar l'ocupabilitat. Poden ser, per exemple, projectes de canguratge o ludoteques per als fills/es de les persones que assisteixin a formacions o que realitzin programes d'experienciació laboral.

7.7 Accions per reduir l'abandonament precoç del sistema educatiu com a mesura d'increment de l'ocupabilitat

En coordinació amb les actuacions desplegades en el marc del Pla d'Educació de Ciutat Vella, es realitzaran accions formatives i divulgatives a les escoles i instituts del Districte per tal de sensibilitzar sobre la necessitat d'obtenir el certificat d'escolarització i la relació directa que aquest fet té amb la inserció al mercat laboral. A la vegada, s'assessorarà els i les joves sobre les possibilitats d'inserir-se al mercat laboral treballant en temes que els interessin.

Línia estratègica 8

Promoure el treball digne

Les pràctiques de vulneració de drets laborals són una realitat que no es pot ignorar. Per aquest motiu es realitzaran al Districte un seguit d'accions destinades a promoure el treball en condicions dignes, en tres eixos diferents: l'anàlisi del grau de precarietat laboral de les persones que treballen al Districte, la informació i assessorament en drets laborals i la divulgació de bones pràctiques d'empreses radicades al Districte. Aquestes accions, com ja s'ha mencionat, estan orientades a augmentar la qualitat de vida dels treballadors/es del Districte, així com a millorar també el servei que es presta, per tal de promoure el renom de les empreses que operen a la ciutat i avançar cap a un model econòmic més sòlid, resiliència i socialment sostenible.

Mesures:

8.1 Diagnosi sobre el grau de precarietat laboral dels llocs de treball de Ciutat Vella

Es durà a terme una anàlisi de les condicions laborals existents al Districte, amb especial atenció a la situació dels sectors turístic, hostaleria i oci nocturn. La diagnosi s'articularà a partir de l'anàlisi, entre altres aspectes, del grau de temporalitat dels contractes, de la suficiència de la retribució salarial per cobrir unes necessitats mínimes, de la durada de la jornada laboral o de si la relació laboral es troba degudament formalitzada.

8.2 Informació i assessorament personalitzat en drets laborals a treballadors/es dels sectors turístic, hostaleria i/o oci nocturn

S'establirà una estratègia, concertada amb organitzacions sindicals, per informar i assessorar persones que treballen en locals turístics, de restauració i oci al Districte. Per mitjà d'aquestes accions s'oferirà suport a persones que, per raons diverses, pateixen processos que comporten inseguretat, incertesa o manca de garantia en les condicions de treball. El propòsit d'aquesta estratègia serà promoure l'exercici efectiu dels drets laborals i vetllar perquè les persones que treballen a Ciutat Vella ho facin en condicions no precàries i d'acord amb la definició de "treball digne" de l'Organització Internacional del Treball, alhora que es contribueix a la millora de la qualitat del nostre model econòmic.

Amb aquesta mesura es pretén arribar a un miler de treballadors/es d'aquests sectors.

8.3 Detecció, posada en valor i divulgació d'empreses del sector turístic, l'hostaleria i/o l'oci nocturn que presentin bones pràctiques en condicions laborals

En una primera fase, i en coordinació amb altres iniciatives de ciutat en aquesta línia, es dissenyarà una metodologia per caracteritzar accions que puguin ser qualificades de "bones pràctiques" en matèria laboral (en quant als salaris, jornada, permisos, mesures de conciliació laboral, gestió de la diversitat, seguretat i salut laboral, contractació de col·lectius vulnerables, entre d'altres). A continuació, es realitzarà una tasca per identificar empreses de l'hostaleria i del turisme que presentin aquestes pràctiques. Finalment, es duran a terme accions de visualització d'aquestes mesures i dels seus protagonistes, amb la finalitat que siguin replicades.

8.4 Incorporació d'accions d'informació sobre drets laborals als projectes ocupacionals i formatius del Districte

S'impulsarà que els recursos per a la inserció laboral presents al territori incorporin accions d'informació/formació en dret laboral. L'objectiu serà que les persones incrementin no només la seva ocupabilitat, sinó també el seu coneixement sobre el marc que regula les condicions dels llocs de treball que ocupen. Per dur-ho a terme, es tindran en compte les experiències existents al territori com a punt de partida. Així mateix, s'oferiran accions formatives adreçades a entitats que vulguin treballar per la incorporació de continguts de dret laboral a les seves accions o projectes ocupacionals.

8.5 Elaboració d'una proposta de compromisos de responsabilitat social corporativa del sector hotel·ler, de restauració i oci en matèria de retorn social i creació d'ocupació de qualitat

El Districte de Ciutat Vella convidarà a les empreses d'aquests sectors a elaborar una proposta de compromisos de responsabilitat social corporativa, que compti amb la implicació de les xarxes laborals i altres entitats socials.

Línia estratègica 9

Integrar les accions d'impuls de l'ocupació localitzades al Districte

La voluntat d'aquest Pla és alinear tots els recursos del territori cap a objectius comuns. Als nostres barris trobem programes de formació i capacitat, i de foment de l'ocupabilitat i de la contractació del veïnat, desenvolupats per diferents actors: entitats socials, xarxes de segon nivell i operadors públics. Cal integrar recursos i fomentar el treball transversal i la cooperació per tal d'aconseguir millors resultats, així com activar un engranatge cohesionat de desenvolupament local que serveixi per altres actuacions. Per mitjà del Pla es realitzaran tres tipus de mesures per impulsar aquesta transversalitat: un mapatge de recursos ocupacionals i formatius localitzats al Districte, el desplegament d'accions per cobrir necessitats o donar impuls a iniciatives existents, i la promoció de la coordinació del conjunt d'actors presents al territori, reforçant els espais de governança existents.

Mesures:

9.1 Identificació i mapatge del conjunt de recursos ocupacionals i formatius d'entitats i operadors públics al districte

Es detectaran els serveis, programes, dispositius o punts d'atenció existents al territori que tinguin per objecte orientar, formar o, en general, incrementar l'ocupabilitat de persones en situació d'atur. A continuació, es maparan tots aquests recursos per obtenir una visió general d'allò sobre el que ja s'està treballant (tant des de les administracions com des de les entitats) i del que encara resta per abordar.

9.2 Desplegament i suport de projectes i iniciatives vinculades a la inserció laboral de persones en situació d'atur

Un cop identificats els recursos localitzats al Districte, es desplegaran accions per respondre a necessitats detectades i no cobertes al territori. Algunes d'aquestes accions es duran a terme a través de la creació de nous recursos/serveis municipals i d'altres s'implementaran a través del suport a projectes d'entitats del territori que tenen per objecte la creació d'ocupació.

9.3 Coordinació dels recursos ocupacionals i formatius localitzats al districte per promoure l'accés al mercat de treball

A partir de la tasca d'identificació i mapatge, i tenint en compte els espais de governança existents als barris, es promourà l'establiment de sinergies entre actors del territori per promoure accions concretes basades en la cooperació i la suma d'esforços: coordinació entre les xarxes laborals dels barris, entre xarxes i operadors públics (SOC i Barcelona Activa), i entre aquests i empreses amb presència als territoris.

03.4. TURISME SOSTENIBLE⁸

Els efectes de l'activitat turística a Barcelona i en concret als barris de Ciutat Vella són objecte de debat i preocupació en els darrers temps, atès l'impacte significatiu en termes ambientals, culturals i socioeconòmics, que dificulta la vida sostenible dels veïns i veïnes dels nostres barris, així com dels barcelonins i barcelonines que també treballen, transiten i fan vida a Ciutat Vella. De fet, el veïnat del Gòtic, la Barceloneta, o Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera situen el turisme com el principal problema que té la ciutat, segons la darrera Enquesta de Serveis Municipals.

Un dels impactes més preocupants és la gentrificació, és a dir, la substitució de la població que ocorre per l'expulsió indirecta de veïns i veïnes de Ciutat Vella, com a conseqüència de l'increment del cost de la vida i dels lloguers, la massificació i la manca de diversitat en l'oferta comercial. Amb el mercat immobiliari, que no és objecte d'aquest Pla, jugant un paper cabdal en aquestes dinàmiques. Més enllà del veïnat, aquest efecte d'expulsió és en certa manera viscut també per molts barcelonins i barcelonines que ja no se senten convidades a passejar, viure i convida als barris de Ciutat Vella, donada la massificació que s'hi viu.

L'activitat turística a Ciutat Vella, però, és i serà una realitat als nostres barris. És el centre de la ciutat i ha estat i continuarà sent territori de visita i lleure, tant per part de turistes com de visitants de la resta de la ciutat o del país. En tant que aquesta activitat turística, d'acord al model que avui coneixem, està tenint els efectes esmentats, la visió d'aquest Pla és que cal plantejar-se horitzons de decreixement natural i, a la vegada, intervenir per fer possible la coexistència del turisme amb una vida sostenible i la millora del seu retorn social. En definitiva, cal transitar d'un model basat en la promoció turística i la ciutat com a mercaderia a un model que situa en el centre la governança del turisme.

El fet que el turisme sigui un sector d'alta activitat econòmica i font de generació de riquesa fa més necessària la incidència i regulació, per tal de distribuir la riquesa que aquesta activitat pugui generar.

⁸ Tal com dèiem als epígrafs anteriors, les línies estratègiques incloses en cada epígraf són les que més específicament versen sobre aquell àmbit en concret, però totes les línies d'aquest Pla estan relacionades entre elles. Algunes de Turisme Sostenible tenen relació amb d'altres d'Ocupació que fan referència a la defensa dels drets laborals.

Línia estratègica 10

Ordenar l'activitat econòmica i vetllar pel compliment de la legalitat dels operadors i establiments turístics

L'Ajuntament disposa d'eines normatives i sancionadores per a l'ordenació de l'activitat econòmica que cal fer complir per tots els agents econòmics. Cal donar a conèixer aquesta normativa, així com inspeccionar i sancionar d'acord amb la normativa vigent. D'altra banda, cal també treballar en la via de la sensibilització dels operadors -turístics i d'altre tipus- sobre les necessitats quotidianes del veïnat, visibilitzant també aquells operadors que tenen bones pràctiques i respecte a la normativa, per tal d'extrapolar les seves accions a la resta d'operadors.

Mesura:

10.1 Accions d'informació, inspecció i/o sanció per garantir la normativa en relació amb les places hoteleres i d'habitatges d'ús turístic

Cal intensificar les mesures d'informació, inspecció i sanció per tal de fer complir la normativa en relació amb el nombre de places hoteleres i d'habitatges d'ús turístic, d'acord amb els protocols vigents, reforçant-los amb accions divulgatives.

Línia estratègica 11

Promoure el retorn social i territorial de l'activitat turística

Cal dissenyar accions que provoquin retorn social de l'activitat turística sobre el territori, és a dir, que busquin impactes positius que contrarestin les externalitats negatives que el turisme genera i, alhora, ofereixin noves oportunitats i estrenyin els vincles dels agents econòmics amb veïnat, entitats i serveis públics. Aquestes accions han de ser dissenyades amb la visió de construir, des de la pràctica, un nou model d'activitat econòmica turística que sigui governat pel propi territori i que generi riquesa distribuïda, justa i sostenible.

Mesures:

11.1 Disseny i divulgació d'un procediment per sol·licitar projectes compensatoris a finançar amb taxa turística

Es dissenyarà i sistematitzarà un protocol per tal que entitats i agents dels barris puguin proposar accions de compensació, a càrrec de la taxa turística. Aquestes accions, emmarcades dins d'una normativa que prescriu que hauran de ser de promoció, podran incloure, per exemple, l'arranjament d'espais públics per al veïnat a través d'accions ocupacionals o la rehabilitació d'habitatges per millorar la convivència, l'accessibilitat i la seguretat en l'edificació.

11.2 Acompanyament en la creació de cinc iniciatives econòmiques orientades a pal·liar, transformar o revertir els efectes de la saturació turística

Es duran a terme accions d'assessorament i formació per acompanyar la creació d'iniciatives socioempresarials que contribueixin a mitigar, canviar o eliminar impactes negatius del turisme, com per exemple que les cooperatives locals proveïxin de béns i serveis a operadors turístics i aconseguixin així ocupar veïns i veïnes en condicions laborals dignes. Per dur-ho a terme, caldrà potenciar encadenaments virtuoses econòmics en el sector turístic, identificant necessitats concretes en la cadena de subministraments i factors que poden obstaculitzar o potenciar aquestes sinèrgies.

11.3 Impuls del comerç i serveis de proximitat com a proveïdors preferents dels hotels i operadors turístics

Es treballarà per vincular les necessitats de les operadores i establiments turístics amb l'oferta dels comerços i serveis del territori. D'una banda, s'actuarà per promoure que el sector turístic de Ciutat Vella conegui els productes i serveis que ofereixen els seus establiments comercials; de l'altra, es donarà suport al comerç de proximitat per tal que pugui presentar una oferta atractiva a les operadores i establiments turístics. L'objectiu és que els darrers prioritzin, tant com sigui possible, la compra al territori.

11.4 Impuls de la contractació de persones del territori

Es realitzarà un treball de sensibilització sobre els operadors turístics per tal de maximitzar el seu compromís amb la selecció de persones aturades del Districte per cobrir vacants, en vinculació amb els processos d'impuls de la responsabilitat social corporativa. En aquesta tasca serà especialment important escoltar les necessitats de personal dels operadors (perfils, formació, experiència, competències) per tal d'atendre-les i, si no és possible, dissenyar accions de formació que permetin cobrir-les a mig termini. Les xarxes laborals existents jugaran un paper important a l'hora de coordinar les accions de les entitats sobre les empreses del territori, evitant duplicitats i aprofitant economies d'escala. També es vetllarà perquè les ofertes de treball tinguin unes condicions laborals dignes.

11.5 Corresponsabilització dels visitants per promoure el retorn social del turisme

S'impulsaran accions per implicar els i les visitants en un turisme amb retorn social, difonent l'oferta dels comerços i serveis de proximitat (ja sigui a través dels webs de comerços o a partir d'altre material comunicatiu), convidant-los a informar-se sobre la legalitat del seu habitatge turístic si s'escau (campanya i cercador d'habitatges d'ús turístic legals) i sobre les condicions laborals del personal d'establiments hotelers i d'oci, així com donant a conèixer les vies existents per informar d'irregularitats.

Línia estratègica 12

Treballar per l'aplicació d'un segell de turisme sostenible al Districte

Per afavorir el trànsit cap a un nou model turístic, es treballarà per implementar un segell de turisme sostenible i per coordinar-lo amb altres iniciatives de visualització de bones pràctiques empresarials.

Mesures:

12.1 Implementació pilot dels paràmetres del segell Biosphere-Barcelona

S'impulsarà l'aplicació avançada dels criteris de turisme sostenible que es construiran en base a l'adaptació del segell internacional Biosphere a la ciutat de Barcelona. Aquests paràmetres serviran per donar visibilitat a aquells productes turístics (hotels, touroperadors o habitatges d'ús turístic) que superin determinats estàndards socioeconòmics, culturals o ambientals.

12.2 Coordinació del segell Biosphere-Barcelona amb d'altres iniciatives

Es coordinarà l'aplicació d'aquest segell amb d'altres fórmules o iniciatives de visualització de bones pràctiques empresarials presents al Districte, així com amb altres projectes de segells que puguin existir a escala ciutat. A través d'aquesta estratègia s'intentarà que siguin més visibles, per exemple, bones pràctiques en matèria laboral, en compra local de proximitat, o en la implicació amb el teixit comunitari, entre d'altres.

03.5. ECONOMIA COOPERATIVA SOCIAL I SOLIDÀRIA⁹

L'economia cooperativa, social i solidària (ECSS) és una realitat que va guanyant pes en el conjunt de l'economia de Barcelona. En termes quantitatius, l'economia social i solidària representa el 7% del PIB de la ciutat, amb 4.600 entitats i empreses, i a Ciutat Vella, són 504 les iniciatives econòmiques comptabilitzades sota aquest paraigües.

En termes qualitatius, l'ECSS suposa l'obertura de nous espais i nous relats per a la producció i l'intercanvi de béns i serveis, amb criteris de redistribució de la riquesa, justícia, proximitat, transparència i sostenibilitat de la vida en tots els seus àmbits. La relació de l'economia social i solidària amb el desenvolupament local que contempla aquest Pla és doncs molt estreta i transversal.

D'altra banda, per impulsar accions d'economia social i solidària coherents i vinculades al desenvolupament local, cal que aquestes sorgeixin de la concertació amb l'acció comunitària dels barris, així com que estiguin alineades en una estratègia comuna que cal construir al llarg d'aquests cinc anys. Per això, les mesures descrites en aquest apartat, volen contribuir, des de la pràctica, a la definició d'una estratègia públic-comunitària d'economia social i solidària a cada barri.

Línia estratègica 13

Impulsar l'economia cooperativa, social i solidària existent a Ciutat Vella

Cal donar suport als projectes d'ECSS existents als barris de Ciutat Vella, molts dels quals es troben en fase emergent i necessiten un suport específic d'acord als ritmes de la perspectiva comunitària, en molts casos, així com solucions molt concretes d'assessorament i acompanyament en d'altres.

⁹ Tal com dèiem als epígrafs anteriors, les línies estratègiques incloses en cada epígraf són les que més específicament versen sobre aquell àmbit en concret, però totes les línies d'aquest Pla estan relacionades entre elles. Algunes de l'àmbit ECSS estan directament vinculades amb l'ocupació o el foment de l'emprenedoria, elements que s'han detallat en els epígrafs anteriors.

Mesures:

13.1 Visualització de les iniciatives d'economia cooperativa, social i solidària de Ciutat Vella

A partir de materials de difusió, es divulgarà quines són les iniciatives d'ECSS als barris de Ciutat Vella, amb especial èmfasi en el web d'establiments comercials i proveïdors de Ciutat Vella, eina estratègica i vectora de les accions de difusió de l'oferta econòmica del Districte. A més, es donarà suport a l'edició de catàlegs i altres fulletons divulgatius de projectes d'ECSS promoguts des dels barris, així com a la celebració de rutes de l'economia social i solidària que no només donin a conèixer projectes, sinó també contribueixin a la reflexió sobre alternatives econòmiques a l'actual model.

13.2 Suport a la consolidació de 30 iniciatives socioempresarials d'ECSS viables i alineades amb l'interès públic

A partir d'assessorament personalitzat i formació a mida, es donarà suport a la consolidació d'un mínim de 30 projectes socioempresarials de l'economia social i solidària que ofereixin béns i serveis en algun dels sectors estratègics que contempla aquest Pla.

13.3 Facilitació de sinergies entre projectes d'economia social i solidària

Es realitzaran accions de foment dels espais comuns entre les diferents iniciatives d'ECSS de Ciutat Vella. En concret, es valorarà una jornada al voltant de la celebració de la Fira de l'Economia Social i Solidària de Catalunya, per aprofitar l'impuls d'aquesta trobada. L'objectiu és l'enfortiment dels projectes a través de la coneixença mútua i la intercooperació.

Línia estratègica 14

Promoure nova economia cooperativa, social i solidària

L'economia social i solidària ha de ser una via real i factible en la generació d'activitat econòmica al Districte. A més de donar suport a iniciatives existents, el principal repte és aixecar nous projectes que atenguin necessitats del territori i es vertebrin amb criteris de l'economia social i solidària. En aquest sentit, a Ciutat Vella hi haurà un Punt d'Atenció Personalitzada per a l'Emprenedoria en ECSS, on s'acompanyaran i incubaran projectes i s'incorporarà l'ECSS com a opció d'inserció laboral en tots els serveis i recursos d'orientació laboral.

Mesures:

14.1 Acompanyament en la creació de deu empreses cooperatives liderades per veïns i veïnes del Districte i/o que abordin necessitats bàsiques no ateses al territori

S'atendrà aquells veïns i veïnes que vulguin constituir cooperatives per resoldre necessitats bàsiques no ateses al territori i se'ls oferirà acompanyament en forma d'assessorament en formes jurídiques i tràmits de constitució empresarial, així com formació específica en temes de fiscalitat i contractació, entre altres qüestions relatives a l'emprenedoria en economia cooperativa, social i solidària.

14.2 Assessorament presencial al Districte a 300 persones en temes d'economia social i solidària

Ciutat Vella comptarà amb un Punt d'Atenció personalitzada per a aquelles persones que vulguin emprendre projectes d'ECSS. S'hi realitzarà assessorament en els aspectes descrits anteriorment en parlar de la consolidació de projectes.

14.3 Incorporació de l'economia cooperativa, social i solidària com a opció d'inserció laboral en tots els serveis i recursos d'orientació laboral

L'economia social i solidària pot representar una alternativa d'autoocupació solvent i estable per a les persones que es troben en situació d'atur i com a tal s'ha d'incorporar en els itineraris d'inserció laboral. S'assessorarà en matèria d'ECSS a totes les persones susceptibles d'engegar projectes d'autoocupació en aquest sentit en el context de la cerca de feina.

14.4 Accions formatives sobre economia social i solidària a les escoles i instituts de Ciutat Vella

Es dissenyaran i desenvoluparan accions a les escoles i instituts que permetin a l'alumnat conèixer els valors i la lògica de l'economia social i solidària, així com visitar projectes i/o dissenyar ells mateixos projectes d'emprenedoria col·lectiva per al barri.

Línia estratègica 15

Vetllar per la presència dels principis i valors de l'economia social i solidària de manera transversal en totes les polítiques d'activació econòmica del Districte

L'economia social i solidària representa una mirada sobre totes les polítiques econòmiques, que pot impregnar-les en major o menor mesura, per tal de construir un desenvolupament local més just, sostenible, viable i durador.

Mesura:

15.1 Constitució d'una comissió de seguiment específica sobre la transversalitat de l'ECSS a les accions de dinamització econòmica del territori

Serà integrada per personal tècnic de Districte, Barcelona Activa, el Comissionat d'Economia Social i Solidària i agents de l'economia social i solidària del territori.

04. Cronograma

	2016			2017				2018				2019				2020				2021	
	3T	4T		1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T
Linia estratègica 1 Promoure la diversitat comercial i el comerç de proximitat																					
Mesura 1.1 Realització d'un cens dels establiments comercials de cada barri, que s'actualitzarà biennalment																					
Mesura 1.2 Realització d'un estudi d'oferta i demanda per identificar potencials mancances en l'oferta de productes necessaris per a una vida quotidiana sostenible																					
Mesura 1.3 Visualització i difusió de tota l'oferta d'establiments comercials i altres proveïdors de béns i serveis, a través de l'actualització i millora del cercador web d'establiments comercials i proveïdors de Ciutat Vella, així com mitjançant d'altres materials de difusió, destacant-ne el seu valor afegit en clau social i cultural																					
Mesura 1.4 Elaboració i divulgació d'una proposta de millora de la senyalística del comerç																					
Mesura 1.5 Accions de promoció de l'estalvi de costos i la cooperació empresarial sobre 200 establiments																					
Mesura 1.6 Promoció del relleu i traspass per a 80 comerços, especialment per als establiments històrics, singulars i de proximitat																					
Mesura 1.7 Suport a l'associacionisme comercial																					
Mesura 1.8 Millorar el coneixement sobre els comerços regentats per persones d'origen estranger i promoure la seva implicació en la vida comunitària																					
Mesura 1.9 Promoció de l'accessibilitat universal a 2.000 establiments																					
Mesura 1.10 Intervencions contra la publicitat sexista a l'espai públic de Ciutat Vella i als seus establiments comercials																					
Mesura 1.11 Cens de fires regulars i impuls especial d'aquelles on estiguin implicats els agents del territori																					

	2016		2017				2018				2019				2020				2021	
	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T
Línia estratègica 2 Impulsar i promoure activitat econòmica sostenible i de qualitat																				
Mesura 2.1 Convocatòria de subvencions adreçada a finançar projectes d'emprenedoria individual i col•lectiva, empresa mercantil i cooperativa, economies comunitàries i innovació social i ocupació als territoris																				
Mesura 2.2 Punt d'Atenció a l'Activitat Econòmica de Ciutat Vella (emprenedoria, empresa i iniciatives de l'economia social i solidària)																				
Mesura 2.3 Programa d'Aixecament de Persianes vinculat a les necessitats de béns i serveis detectades als barris																				
Mesura 2.4 Suport específic a projectes integrals i comunitaris sobre desenvolupament local de barris																				
Mesura 2.5 Programa d'acompanyament integral de cinc noves iniciatives econòmiques que sorgeixin de col•lectius en risc d'exclusió social																				
Mesura 2.6 Accions d'impuls de l'economia verda i circular																				
Línia estratègica 3 Millorar el coneixement específic de la realitat socioeconòmica de Ciutat Vella																				
Mesura 3.1 Elaboració d'un informe de diagnosi anual sobre la realitat socioeconòmica de Ciutat Vella																				
Mesura 3.2 Elaboració d'estudis específics sobre determinades activitats o problemàtiques sobre les quals manca informació																				
Línia estratègica 4 Promoure i acompanyar l'activitat econòmica de sectors prioritaris per al desenvolupament econòmic sostenible del Districte																				
Mesura 4.1 Acompanyament en la creació de 50 projectes d'emprenedoria relacionats amb els sectors econòmics prioritaris																				

	2016				2017				2018				2019				2020				2021	
	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	1T	2T
Línia estratègica 5 Promoure que la compra pública del Districte inclogui clàusules socials i vetllí pel retorn social al territori																						
Mesura 5.1 Elaboració d'un protocol de compra i contractació pública del Districte de Ciutat Vella																						
Mesura 5.2 Creació d'una comissió de treball específica sobre aquesta línia estratègica, integrada per tècnics del Districte de Ciutat Vella i Barcelona Activa, amb el suport tècnic de la Direcció de Contractació Administrativa de l'Ajuntament																						
Mesura 5.3 Anàlisi de les possibilitats de contractació de veïns i veïnes de Ciutat Vella en projectes d'obra pública																						
Línia estratègica 6 Promoure la compra i contractació de béns i serveis de Ciutat Vella per part de les empreses, entitats i equipaments del territori																						
Mesura 6.1 Estudi sobre com potenciar des del Districte la compra i contractació a empreses i entitats del territori																						
Mesura 6.2 Elaboració d'un catàleg de proveïdors de Ciutat Vella																						
Mesura 6.3 Treballar per a la implementació d'un segell adreçat a empreses que apliquin clàusules socials																						
Línia estratègica 7 Fomentar l'ocupació de les persones en situació d'atur																						
Mesura 7.1 Contractació de veïns i veïnes per mitjà de plans d'ocupació o d'altres mesures d'experiència laboral, amb una visió integral dels projectes a realitzar																						
Mesura 7.2 Orientació i assessorament individual en matèria d'ocupació																						

	2016				2017				2018				2019				2020				2021	
	3 T	4 T	1 T	2 T	3 T	4 T	1 T	2 T	3 T	4 T	1 T	2 T	3 T	4 T	1 T	2 T	3 T	4 T	1 T	2 T		
Mesura 7.3 Formació/capacitació de veïns i veïnes del Districte per incrementar les seves possibilitats d'inserció en el mercat de treball																						
Mesura 7.4 Intervenció específica sobre col·lectius especialment vulnerables																						
Mesura 7.5 Realització d'accions coordinades de prospecció en empreses de Ciutat Vella																						
Mesura 7.6 Impuls de la conciliació familiar de persones que participen en projectes ocupacionals o formatius																						
Mesura 7.7 Accions per reduir l'abandonament precoç del sistema educatiu com a mesura d'increment de l'ocupabilitat																						
Línia estratègica 8 Promoure el treball digne																						
Mesura 8.1 Diagnosi sobre el grau de precarietat laboral dels llocs de treball de Ciutat Vella																						
Mesura 8.2 Informació i assessorament personalitzat en drets laborals a treballadors/es dels sectors turístic, hostaleria i/o oci nocturn																						
Mesura 8.3 Detecció, posada en valor i divulgació d'empreses del sector turístic, l'hostaleria i/o l'oci nocturn que presentin bones pràctiques en condicions laborals																						
Mesura 8.4 Incorporació d'accions d'informació sobre drets laborals als projectes ocupacionals i formatius del Districte																						
Mesura 8.5 Elaboració d'una proposta de compromisos de responsabilitat social corporativa del sector hotel·ler, de restauració i oci en matèria de retorn social i creació d'ocupació de qualitat																						

	2016				2017				2018				2019				2020				2021	
	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	1T	2T
Línia estratègica 9 Integrar les accions d'impuls de l'ocupació localitzades al Districte																						
Mesura 9.1 Identificació i mapatge del conjunt de recursos ocupacionals i formatius d'entitats i operadors públics al Districte																						
Mesura 9.2 Desplegament i suport de projectes i iniciatives vinculades a la inserció laboral de persones en situació d'atur																						
Mesura 9.3 Coordinació dels recursos ocupacionals i formatius localitzats al Districte per a promoure l'accés al mercat de treball																						
Línia estratègica 10 Ordenar l'activitat econòmica i vetllar pel compliment de la legalitat dels operadors i establiments turístics																						
Mesura 10.1 Accions d'informació, inspecció i/o sanció per garantir la normativa en relació amb les places hoteleres i d'habitatges d'ús turístic																						
Línia estratègica 11 Promoure el retorn social i territorial de l'activitat turística																						
Mesura 11.1 Disseny i divulgació d'un procediment per sol·licitar projectes compensatoris a finançar amb taxa turística																						
Mesura 11.2 Acompanyament en la creació de 5 iniciatives econòmiques orientades a pal·liar, transformar o revertir els efectes de la saturació turística																						
Mesura 11.3 Impuls del comerç i serveis de proximitat com a proveïdors preferents dels hotels i pisos turístics																						
Mesura 11.4 Impuls de la contractació de persones del territori																						
Mesura 11.5 Corresponsabilització dels visitants per promoure el retorn social del turisme																						

	2016		2017				2018				2019				2020				2021	
	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T
Línia estratègica 12 Treballar per l'aplicació d'un segell de turisme sostenible al Districte																				
Mesura 12.1 Implementació pilot dels paràmetres del segell Biosphere-Barcelona																				
Mesura 12.2 Coordinació del segell Biosphere-Barcelona amb d'altres iniciatives																				
Línia estratègica 13 Impulsar l'economia cooperativa, social i solidària existent a Ciutat Vella																				
Mesura 13.1 Visualització de les iniciatives d'economia cooperativa, social i solidària de Ciutat Vella																				
Mesura 13.1 Suport a la consolidació de 30 iniciatives socioempresarials d'ECSS viables i alineades amb l'interès públic																				
Mesura 13.1 Facilitació de sinergies entre projectes d'economia social i solidària																				
Línia estratègica 14 Promoure nova economia cooperativa, social i solidària																				
Mesura 14.1 Acompanyament en la creació de deu empreses cooperatives liderades per veïns i veïnes del Districte i/o que abordin necessitats bàsiques no ateses al territori																				
Mesura 14.2 Assessorament presencial al Districte a 300 persones en temes d'economia social i solidària																				
Mesura 14.3 Incorporació de l'economia cooperativa, social i solidària com a opció d'inserció laboral en tots els serveis i recursos d'orientació laboral																				
Mesura 14.4 Accions formatives sobre economia social i solidària a les escoles i instituts de Ciutat Vella																				

	2016			2017			2018			2019			2020			2021	
	3 T	4 T		1 T	2 T	3 T	4 T	1 T	2 T	3 T	4 T	1 T	2 T	3 T	4 T	1 T	2 T
Línia estratègica 15 Vetllar per la presència dels principis i valors de l'economia social i solidària de manera transversal en totes les polítiques d'activació econòmica del Districte																	
Mesura 15.1 Constitució d'una comissió de seguiment específica sobre la transversalitat de l'ECSS a les accions de dinamització econòmica del territori																	

05. Recursos

El Pla preveu una assignació anual de recursos econòmics per finançar les mesures de desplegament de les línies estratègiques. L'assignació mínima serà de 250.000 euros/any, provinents de Barcelona Activa i del Districte de Ciutat Vella. Per tant, com a mínim, el PDE disposarà d'1,25 milions d'euros per realitzar accions durant els seus cinc anys d'execució. Aquesta dotació pressupostària, tanmateix, podrà ser superior en funció de dues variables:

- a) Requeriments econòmics de les accions proposades: quan la magnitud de les intervencions proposades faci necessari sobrepassar el pressupost anual, es treballarà per aconseguir el finançament addicional per dur-les a terme.
- b) Aportacions dels actors del territori: tant els actors econòmics com els operadors públics presents al Districte podran contribuir a l'execució completa o parcial de mesures contingudes en el Pla. Aquestes accions se sumaran al pressupost anual disponible i es tindran en compte quant a l'assoliment d'indicadors.

Durant el primer any d'execució (2016), el pressupost s'utilitzarà per arrencar el Pla, posant en funcionament una desena d'accions que serviran de base i punt de partida per a la consecució de les línies estratègiques.

A més de recursos econòmics, el Pla comptarà amb un equip tècnic dedicat a la implementació de les seves mesures. Aquest equip constarà com a mínim de:

- Dos/dues tècnics/ques de la Direcció de Desenvolupament Local de Proximitat de Barcelona Activa que treballaran des del territori i per a tot el Districte.
- Un/a tècnic/a de la Direcció de Desenvolupament Local de Proximitat de Barcelona Activa que treballarà específicament a Raval Sud i Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera.
- Un/a responsable tècnic/a de la Direcció de Desenvolupament Local de Proximitat de Barcelona Activa, que treballarà des del territori en aquest i altres dos Districtes.
- Un/a tècnic/a de comerç de la Direcció de Serveis a les Persones i el Territori de Districte de Ciutat Vella.

06. Governança i avaluació

06.1. GOVERNANÇA DEL PLA

La implementació d'aquest Pla estratègic requereix l'aplicació d'un model de governança adequat que determini l'estratègia de gestió organitzativa, és a dir, els instruments, persones i organitzacions que han d'assumir responsabilitats concretes, els òrgans que articularan la participació dels veïns i veïnes al llarg dels cinc anys d'execució del projecte, així com la posada en marxa, gestió i avaluació del Pla.

Per fer efectiu el desplegament del PDE es proposen els següents espais de treball i concertació:

Grup impulsor del Pla

Equip de treball, seguiment i presa de decisions per a la gestió del dia a dia dels projectes del PDE, format per representants i tècnics/ques de Districte i per l'equip de Barcelona Activa. És el dispositiu de caràcter executiu, encarregat de liderar i assignar les tasques derivades del desplegament d'actuacions del Pla (i altres actuacions de l'àmbit socioeconòmic del Districte), així com de la coordinació de les taules de treball sectorials. A escala organitzativa es defineix una periodicitat quinzenal/mensual. El Grup Impulsor s'ha d'entendre com un instrument estratègic des del qual fer efectiu i promoure la coordinació institucional (interdepartamental/interadministrativa) i la transversalitat (interna i sectorial).

Taules de treball de barri: una taula per barri

És l'espai de treball dels projectes que es deriven de les línies estratègiques del PDE, un espai de concertació entre l'Administració i els agents locals i d'organització dels grups de treball per tirar endavant els compromisos establerts pel Pla. Són convocades les entitats i agents locals implicats en les línies del Pla. A fi de facilitar el desplegament del PDE i promoure la corresponsabilització en la implementació, entre l'administració i els agents locals, es crearà una fitxa per cadascun dels projectes on s'indicaran els actors implicats en cadascun d'ells. Taules sectorials: més enllà de les taules de caràcter territorial, es poden convocar taules sectorials (Comerç, Ocupació, Economia Solidària, etc.) segons necessitat. Aquests espais de treball seguiran la mateixa metodologia i filosofia que les taules territorials, és a dir, estaran orientats al desplegament i implementació de les actuacions concretes amb voluntat d'incorporar els agents socioeconòmics locals.

Reunió plenària de Districte

Es crearà un espai de rendició de comptes global, on el grup impulsor informará de l'estat d'execució del PDE. Aquesta reunió plenària, oberta a tots els actors que participin a les taules de barri, es convocarà en tres moments clau: a l'inici del PDE, a la meitat i un cop finalitzat el Pla. El seu objectiu fonamental serà, a més de rendir comptes, incentivar que els agents que hi participin avaluïn el grau d'acompliment de les línies estratègiques.

Almenys un cop a l'any es presentarà un informe amb l'estat de les actuacions del Pla a la sessió Plenària del Consell de Districte de Ciutat Vella.

Les dades i la informació actualitzada es podrà consultar al web habilitat pel seguiment i coneixement del Pla.

06.2. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Els objectius bàsics del seguiment són:

- Comprovar que les actuacions es desenvolupen d'acord amb les condicions amb les quals es va aprovar el Pla.
- Avaluar l'eficàcia de les mesures previstes al Pla.
- Identificar elements de millora.
- Captar si durant el procés de desenvolupament del Pla han aparegut nous impactes no previstos inicialment.

El seguiment de la implementació serà un moment clau per definir l'avaluació del Pla. La responsable de l'execució del programa de seguiment és la Direcció de Desenvolupament Local de Proximitat de Barcelona Activa, encarregada d'elaborar un seguit d'indicadors i les diferents memòries de seguiment del Pla. De totes maneres i en consonància amb la filosofia que recorre les diferents fases del PDE, el seguiment es defineix a partir del treball conjunt de Barcelona Activa, el Districte de Ciutat Vella i el teixit comunitari, associatiu i empresarial.

Tal com ja s'ha exposat en referència a la metodologia per l'elaboració del full de ruta, es manté la voluntat de treball conjunt i de definir què farem i com ho farem entre tots i totes, cadascú des de la seva posició i expertesa. Amb la finalitat de fer efectiva aquesta voluntat de treballar conjuntament també en l'avaluació, i de facilitar la implantació del PDE, s'han desenvolupat els continguts específics de cada actuació estratègica a través de fitxes de contingut.

Cada fitxa conté els següents apartats:

ACCIÓ ESTRATÈGICA NÚMERO 1	LÍNIA 1 / OBJECTIU 1
Promoure la diversitat comercial dels barris del Districte	Nivell de Prioritat: Màxim / Mig / Alt
1. Contingut de l'Acció Desenvolupa l'abast de l'enunciat base de cada actuació estratègica.	
2. Projectes (mitjançant) Desenvolupa aquestes actuacions detallant el contingut de cada actuació.	
3. Entitats implicades Inclou a la vegada dos grups d'entitats necessaris. <div> <div> En l'impuls: En primer lloc, aquelles entitats locals que han d'impulsar les accions necessàries perquè sigui factible la pròpia implantació de cada actuació estratègica. </div> <div> En l'execució: En segon lloc, s'identifiquen aquelles entitats (locals o externes) que, a priori, tenen implicació directa amb la pròpia implantació i execució de cada acció estratègica. </div> </div>	
4. Termini previsible d'execució Planteja el marc provisional per a la implantació de cada projecte inclòs a cada acció estratègica.	
5. Paràmetres d'avaluació proposats Assenyala indicadors referencials per poder avaluar el grau d'avançament de cada acció.	
6. Recursos econòmics necessaris Estableix els criteris econòmics de cada actuació i projecte que han pogut ser definits en aquesta fase d'elaboració. Inclou tant el volum econòmic com l'origen dels fons o entitats que han de finançar aquestes actuacions. <div> <div>Pressupost:</div> <div>Fonts de finançament:</div> </div>	
7. Projectes amb els quals es relaciona dins del PDE Inclou aquells projectes que tenen un alt nivell de relació, tant per poder ser implantats, com per nivells de dependència temporal.	

En darrer lloc, en els fulls de seguiment de cada línia estratègica s'indica, en cada mesura, quina és l'àrea o departament responsable, el termini previst així com s'identifica si durant el procés de desenvolupament del Pla han aparegut nous impactes no previstos inicialment. Això es desenvoluparà a partir d'una memòria que recollirà un seguit de quadres resum.

Exemple:

Línia 1	Total actuacions	No iniciada segons calendarització	Es desenvolupa amb normalitat	Iniciada amb incidències rellevants	No executable
Promoure la diversitat comercial dels barris del Districte	5	1	2	1	1

